

Vodja MOR neposredno koordinira delo MOR. S tem je zagotovljena konsistentnost in enotno oblikovanje vodenja MOR. Kot vodja službe prenaša usmeritve za delo neposredno do svojih podrejenih in na ta način operacionalizira delo, tako na terenu, kot tudi v prekrškovnem sistemu dela.

Vodja MOR sprejema dohodne dokumente in pošto ter razporeja naloge. Odrejene naloge izvršujejo posamezni delavci glede na problematiko. Po opravljenih nalogah poročajo vodji MOR, ki tudi verificira izhodne dokumente in pošto. Ob odsotnosti vodje MOR ga nadomešča vodja inšpektorata, ob odsotnosti le tega, pa pooblaščen inšpektor.

8.2. DELO IN EVIDENTIRANJE DELA REDARJEV MEDOBČINSKEGA REDARSTVA

Delo MOR se načrtuje s trimesečnim, mesečnim in tedenskim ter dnevnim razporedom dela. V slednjem se konkretizira posamezne naloge redarjev in območja njihovega delovanja. Delavnik se prilagaja skladno z varnostno problematiko in naloženimi nalogami ter usmeritvami vodstva občine.

Redarji MOR imajo pred nastopom službe odpravo na delo, kjer se določi oziroma konkretizira naloge, ki jih mora posamezni redar opraviti določenega dne. Prav tako se za vsakega posameznega redarja določijo območja nadzora in se jih seznanijo s posebnostmi na njih. Območja nadzora so razdeljena na rajone, ki zajemajo posamezne sklope ulic ali zaokrožena območja.

9. PRISTOJNOSTI MEDOBČINSKEGA REDARSTVA

9.1. PRAVNA PODLAGA ZA DELOVANJE MEDOBČINSKEGA REDARSTVA IN REDARJEV

Pravna podlaga za delovanje občinskega, mestnega in medobčinskega redarstva predstavljajo pravice in dolžnosti redarstev oziroma redarjev, ki so določene v Zakonu o občinskem redarstvu (ZORed), Zakonu o varstvu javnega reda in miru (ZJRM), Zakonu o cestah (ZCes-1), Zakonu o pravilih cestnega prometa (ZPrCP), Zakonu o motornih vozilih (ZMV), Zakonu o prekrških (ZP-1), Zakonu o lokalni samoupravi (ZLS) in v občinskih odlokih.

Pravna podlaga za delovanje MOR pa sta Odlok o ustanovitvi skupnega organa občinske uprave »Medobčinski Inšpektorat Kranj« in Odlok o organizaciji in delovnem področju Mestne uprave Mestne občine Kranj. S prvim odlokom je, v skladu z 2. členom ZORed, ustanovljen organ skupne občinske uprave Medobčinski inšpektorat Kranj za Mestno občino Kranj in občine Cerklje na Gorenjskem, Jezersko, Naklo, Preddvor, Šenčur in Tržič, za učinkovitejše izvrševanje upravnih in prekrškovnih nalog na področju inšpekcijskega in redarskega nadzora na območju teh občin. Z drugim odlokom pa je določena sistemizacija delovnih mest v MOR.

Ob tem je potrebno poudariti, da so temeljne pristojnosti redarstva določena v ZORed, ki ureja uresničevanje pristojnosti občine za ustanovitev in organizacijo ter določitev delovnega

področja in nalog redarstva. Navedeni zakon tudi določa pogoje za opravljanje nalog PUO redarstva (tudi MOR), pooblastila, uniformo, označbe in opremo redarjev ter vsebino in način vodenja evidenc.

ZORed v svoji osnovi neprestano uporablja terminologijo, s katero vse navezuje na občinsko redarstvo in občinskega redarja. Le 2. člen ZORed določa, da se lahko ustanovi tudi mestno in medobčinsko redarstvo, v katerih pa opravljajo naloge občinski redarji oziroma »redarji«. Tako se praviloma uradno ne uporablja pojma mestni redar in medobčinski redar. Tudi ko zakon v 10. členu določa pooblastila redarjev, uporablja le pojem občinski redar.

9.2. PRISTOJNOSTI MEDOBČINSKEGA REDARSTVA IN REDARJEV GLEDE NA ZAKON O OBČINSKEM REDARSTVU

Kot je bilo že zapisano je Zakon o občinskem redarstvu temeljni zakon za ustanovitev, organizacijo ter delovno področje in naloge redarstva oziroma redarstva na sploh. Tako je v drugem odstavku 3. člena zakona določeno, da občinsko redarstvo na podlagi posameznih zakonov in občinskih predpisov, izdanimi na njihovi podlagi ter na podlagi OPV, skrbi za javno varnost in javni red na območju občine.

Glede na navedeno je MOR pristojno:

- nadzorovati varen in neoviran cestni promet v naseljih,
- varovati ceste in okolje v naseljih in na občinskih cestah zunaj naselij,
- skrbeti za varnost na občinskih javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah,
- varovati javno premoženje, naravno in kulturno dediščino in
- vzdrževati javni red in mir.

ZORed je torej temeljen sistemski in organizacijski predpis, ki ureja uresničevanje pristojnosti občin za ustanovitev in organizacijo ter določitev delovnega področja in nalog redarstva. Na tem mestu je treba poudariti, da naloge redarjev niso določene po principu *numerus clausus* (točno določeno število nalog), saj je v prvem odstavku 3. člena ZORed eksplicitno določeno, da delovno področje in naloge redarstva določa zakon ali na podlagi zakona izdan občinski predpis.

9.3. PRISTOJNOSTI MEDOBČINSKEGA REDARSTVA IN REDARJEV GLEDE NA ZAKON O VARSTVU JAVNEGA REDA IN MIRU

V Zakonu o varstvu javnega reda in miru je v določbi prvega odstavka 27. člena generalno opredeljena pristojnost občinskega redarstva za nadzor nad izvajanjem določenih določb tega zakona oziroma pristojnost za odločanje o posameznih prekrških, ki so opredeljeni v ZJRM-1.

Tako lahko MOR v skladu z določbami ZJRM-1 v prekrškovnem postopku odloča o naslednjih kršitvah:

- nedostojno vedenje (7. člen),
- beračenje na javnem kraju (9. člen),
- uporaba nevarnih predmetov (prvi odstavek 11. člena),

- poškodovanje uradnega napisa, oznake ali odločbe (12. člen),
- pisanje po objektih (13. člen),
- vandalizem (16. člen),
- kampiranje (18. člen),
- uporaba živali (19. člen) in
- neupoštevanje zakonitega ukrepa uradnih oseb (prvi in tretji odstavek 22. člena).

Pri opravljanju navedenih nalog redarji MOR izrekajo globe in opozorila ter izvajajo pooblastila in ukrepe, ki so preneseni nanje s tem in drugimi zakoni, ter ukrepe, določene s predpisi OT.

9.4. PRISTOJNOSTI MEDOBČINSKEGA REDARSTVA IN REDARJEV GLEDE NA ZAKON O PRAVILIH CESTNEGA PROMETA

V Zakonu o pravilih cestnega prometa so opredeljena pooblastila redarstva na področju cestnega prometa na cestah v naselju in na občinskih cestah zunaj naselja ter varstva cest in okolja na občinskih cestah.

Na podlagi 15. člena ZPrCP lahko redarji MOR izvajajo nadzor nad določbami naslednjih členov:

- 5. člena (varstvo okolja),
- 7. člena (odgovornost staršev, skrbnikov oziroma rejnikov),
- 17. člena (izločitev vozila iz prometa),
- 18. člena (čas trajanja izločitve iz prometa),
- 19. člena (odstranitev nepravilno parkiranega in zapuščenega vozila),
- 31. člena (območje umirjenega prometa),
- 32. člena (območje za pešce),
- 33. člena (varnostni pas),
- 34. člena (zaščitna čelada),
- 35. člena (prepoved uporabe naprav ali opreme, ki zmanjšujejo voznikovo slušno ali vidno zaznavanje ali zmožnost obvladovanje vozila),
- 37. člena (vožnja z vozilom po cesti),
- 41. člena (vožnja z vozilom na prehodu za pešce),
- 46. člena (najvišje dovoljene hitrosti),
- 47. člena (najvišje dovoljene hitrosti posameznih vrst vozil),
- 61. člena (odpiranje vrat vozila),
- 62. člena (zapustitev vozila),
- 63. člena (označitev ustavljenih vozil),
- 65. člena (ustavitev in parkiranje),
- 67. člena (parkiranje na parkirnem mestu označenem za invalide),
- 68. člena (območja kratkotrajnega parkiranja),
- 69. člena (izjeme parkiranja na prostoru, kjer to ni dovoljeno),
- 77. člena (pogoji za nalaganje in razlaganje tovora na cesti),
- 78. člena (pogoji za opravljanje gospodarske vožnje),
- 83. člena (udeležba pešcev v cestnem prometu),
- 84. člena (označitev pešcev),
- petega in desetega odstavka 87. člena (varstvo otrok),

- 88. člena, razen nad določbo sedmega in devetega odstavka tega člena (prevoz oseb),
- 92. člena (jahač, gonič in vodič živali v prometu ter pogoji za udeležbo živali v cestnem prometu),
- 97. člena (pogoji za uporabo posebnih prevoznih sredstev v cestnem prometu),
- 98. člena (prometna signalizacija),
- 99. člena (svetlobni prometni znaki).

Občinski redarji izvajajo nadzor nad 46. in 47. členom zakona izključno s samodejnimi napravami in sredstvi za nadzor prometa, s katerimi se prekrški slikovno dokumentirajo, pri tem pa nimajo pravice ustaviti voznika.

Občinski redarji pri opravljanju nalog iz zgornjega odstavka izvajajo ukrepe, določene s tem in drugimi zakoni, ter ukrepe, določene z občinskimi predpisi, ki urejajo promet v skladu z zakonom.

Voznik je dolžan na zahtevo občinskega redarja izročiti na vpogled vozniško dovoljenje oz. listino s katero dokaže, da sme voziti vozilo v cestnem prometu, veljavno prometno dovoljenje, listine o tovoru, dovoljenje za vožnjo v času prepovedi prometa, pri opravljanju prevoza skupine otrok pa tudi potrdilo o poklicnih vozniških izkušnjah.

9.5. PRISTOJNOSTI MEDOBČINSKEGA REDARSTVA IN REDARJEV GLEDE NA ZAKON O CESTAH

V zakonu o cestah (ZCes-1) so določeni ukrepi za zagotavljanje varnega in nemotenega poteka prometa na občinskih cestah, ki zajema prometno ureditev na občinskih cestah ter izvajanje pogojev za uporabo cest ali dela ceste za posamezne vrste vozil in uporabnikov. Na podlagi zakona je občinsko redarstvo pristojno za izvajanje pravil vožnje na kolesarskih stezah, upoštevanje pravil parkiranja in ustavljanja vozil ter na območjih umirjenega prometa, območij omejene hitrosti, območij za pešce in prehodih za pešce ter za izvajanje ukrepov za umirjanje prometa ter za zagotavljanje varnosti posebnih kategorij udeležencev v prometu v bližini vzgojno varstvenih, izobraževalnih in zdravstvenih ustanov, stanovanjskih naselij in območjih, kjer se ti udeleženci pojavljajo v večjem številu. Občinsko redarstvo izvaja tudi druge ukrepe s področja prometne ureditve na občinskih cestah, ki jih določajo tudi na podlagi zakona sprejeti občinski predpisi in se nanašajo tudi na zapore cest zaradi del ali prireditev na občinski cesti, izločitvi vozila iz prometa in drugo.

Občinsko redarstvo je poleg policije prekrškovni organ za prekrške v zvezi z: prepovedjo ogrožanja varne uporabe javne ceste (5. člen), uporabo nekategoriziranih cest (6. člen), največjo dovoljeno osno obremenitvijo vozil na javnih cestah (30. člen), največjo dovoljeno skupno in največjo dovoljeno maso vozil na javnih cestah (31. člen), izrednimi prevozi po javni cesti (32. člen), označitvijo vozil za izredne prevoze (34. člen), naležnimi ploskvami na kolesih vozil (36. člen), izjemami pri omejitvi uporabe javne ceste – lokalni promet (37. člen), in sicer na občinskih cestah, nekategoriziranih cestah, ki se uporabljajo za javni cestni promet in državnih cestah v naseljih. Občinsko redarstvo ima pooblastila tudi za izvedbo začasnih ukrepov občinskega redarstva ob ugotovljenih pomanjkljivosti na cesti (107. člen) ter izločitev vozila iz prometa (111. člen).

9.6. PRISTOJNOSTI MEDOBČINSKEGA REDARSTVA IN REDARJEV GLEDE NA ZAKON O MOTORNIH VOZILIH

Občinsko redarstvo in občinski inšpektorji imajo pri svojem delu pravico do dostopa do podatkov iz evidenc, ki jih potrebujejo pri opravljanju svojih nalog, in sicer: iz evidence homologiranih vozil, iz evidence izdanih potrdil o skladnosti, iz evidence registriranih vozil, iz evidence cestnega nadzora nad tehnično brezhibnostjo vozil, iz evidence opravljenih izpitov in preizkusov usposobljenosti izvajalcev nalog iz 60. člena ZMV ter evidenco izdanih pooblastil tehničnim službam in strokovnim organizacijam iz 56. in 57. člena ZMV.

9.7. PRISTOJNOSTI MEDOBČINSKEGA REDARSTVA IN REDARJEV GLEDE NA ZAKON O VOZNIKIH

Občinsko redarstvo v sodelovanju s Svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Trzič skrbi za načrtovanje in usklajevanje nalog preventive in vzgoje v cestnem prometu na lokalni ravni ter ocenjuje stanje varnosti v cestnem prometu ter predlaga lokalni skupnosti ustrezne ukrepe za izvajanje nalog na podlagi programov za varnost cestnega prometa.

9.8. PRISTOJNOSTI MEDOBČINSKEGA REDARSTVA IN REDARJEV GLEDE NA ZAKON O PREKRŠKIH IN ZAKON O LOKALNI SAMOUPRAVI

Redar je oseba, ki ima poseben status, ki mu ga določa ZORed in ostali zakoni ter podzakonski akti, v katerem so opredeljena njegova pooblastila. Iz vsebine pooblastil, ki so določena v ZORed, ZVJRM, ZPrCP, ZCes-1, ZMV, ZVoz, ZP-1 in občinskih odlokih lahko neposredno ugotovimo, da ima redar poseben status. Redar je skladno z določbo 99. člena Kazenskega zakonika¹ (Uradni list RS, št. 55/2008) in zgoraj navedenimi predpisi, pooblaščen uradna oseba oziroma ima status pooblaščen uradne osebe in hkrati vse pravice in dolžnosti, ki izhajajo iz tega statusa. Tudi redarji, ki delajo v MOR imajo ob statusu PUO tudi status prekrškovnega organa.

Prekrškovni organi oziroma organi za odločanje o prekrških so določeni v 45. členu Zakona o prekrških.² Z vidika redarstva je pomemben tudi Zakon o lokalni samoupravi³, ki v prvem

¹ 99. člen KZ: Uradna oseba po tem zakoniku je lahko: 1) poslanec državnega zbora, član državnega sveta in član lokalnega ali pokrajinskega predstavniškega telesa; 2) sodnik ustavnega sodišča, sodnik, sodnik porotnik, državni tožilec ali državni pravobranilec; 3) oseba, ki pri državnem organu opravlja uradne naloge ali ima uradno funkcijo z vodstvenimi pooblastili in odgovornostmi; 4) druga oseba, ki opravlja posamezne uradne naloge na podlagi pooblastil, ki jih ji daje zakon ali na podlagi zakona izdani predpisi ali na podlagi zakona sklenjena pogodba o arbitraži; 5) vojaška oseba, ki je kot taka določena s posebnimi predpisi, kadar gre za posebna kazniva dejanja, pri katerih je navedena uradna oseba, pa niso določena kot kazniva dejanja zoper vojaško dolžnost; 6) oseba, ki v tuji državi na kateri koli ravni opravlja zakonodajno, izvršilno ali sodno nalogo oziroma drugo uradno dolžnost in po vsebini izpolnjuje pogoje iz 1., 2. ali 3. točke tega odstavka; 7) oseba, ki ji mednarodna javna organizacija daje položaj uradne osebe in po vsebini izpolnjuje pogoje iz 1., 2. ali 3. točke tega odstavka; 8) oseba, ki pri mednarodnem sodišču opravlja sodniško, tožilsko ali drugo uradno dolžnost ali nalogo.

² 45. člen ZP-1: (1) O prekrških odločajo prekrškovni organi in sodišča. (2) Prekrškovni organi so upravni in drugi državni organi in nosilci javnih pooblastil, ki izvajajo nadzorstvo nad izvrševanjem zakonov in uredb, s katerimi so določeni prekrški, in organi samoupravnih lokalnih skupnosti, ki so s posebnimi predpisi pooblaščen za odločanje o prekrških.

³ 21. člen ZLS: Občina samostojno opravlja lokalne zadeve javnega pomena (izvirne naloge), ki jih določi s splošnim aktom občine ali so določene z zakonom. Občina za zadovoljevanje potreb svojih prebivalcev opravlja zlasti naslednje naloge: – upravlja občinsko premoženje; – omogoča pogoje za gospodarski razvoj občine in v skladu z zakonom opravlja naloge s področja gostinstva, turizma in kmetijstva; – načrtuje prostorski razvoj, v skladu z zakonom opravlja naloge na področju posegov v prostor in graditve objektov ter zagotavlja javno službo gospodarjenja s stavbnimi zemljišči; – ustvarja pogoje za gradnjo stanovanj in skrbi za povečanje najemnega socialnega sklada stanovanj; – v okviru svojih pristojnosti ureja, upravlja in skrbi za lokalne javne službe; – pospešuje službe socialnega skrbstva, za predšolsko varstvo, osnovno varstvo otroka in družine, za socialno ogrožene, invalide in ostarele; – skrbi za varstvo zraka, tal, vodnih virov, za varstvo pred hrupom, za zbiranje in

odstavku 21. člena opredeljuje določene naloge občine na področju zagotavljanja nadzorstva nad krajevnimi prireditvami (javni shodi in javne prireditve) ter v zvezi z organiziranjem komunalno-redarske službe, ki skrbi za red v občini.

9.9. PRISTOJNOSTI MEDOBČINSKEGA REDARSTVA IN REDARJEV GLEDE NA SPREJETE OBČINSKE ODLOKE V OBČINI TRŽIČ

Zakon o prekrških v prvem odstavku 3. člena določa, da se lahko prekrški določijo tudi z odlokom lokalne skupnosti. V Občini Tržič določajo pristojnosti MOR predvsem naslednji pravni akti:

- Odlok o občinskih cestah in ureditvi prometa v občini Tržič (Uradni list RS št. 6/01, št. 49/01, št. 6/02, št. 91/02, št. 52/06 in št. 65/07),
- Odlok o javnem redu in miru v Občini Tržič (Uradni list RS, št. 88/07 in št. 110/08),
- Odlok o kategorizaciji občinskih javnih cest v Občini Tržič (Uradni list RS, št. 34/09).

Na podlagi novo sprejetih predpisov s področja voznikov motornih vozil, cestah ter pravilih cestnega prometa je potrebno v skladu s prehodnimi in končnimi določbami omenjenih zakonov odloke ustrezno spremeniti in dopolniti ter še sprejeti naslednje predpise:

- Pravilnik o odvozu vozil na območju Občine Tržič,
- Sklep o cenah odvoza vozil z območja Občine Tržič in hrambe teh vozil,
- Odlok o avtotaksi prevozih na območju Občine,
- drugo.

10. POGOJI ZA DELOVANJE MEDOBČINSKEGA REDARSTVA

Med materialne in druge pogoje za delovanje MOR in redarjev lahko uvrščamo prostore MOR, opremo, ki jo uporabljajo redarji MOR, uniformo, simbole in oznake redarstva ter službeno izkaznico redarjev. Opremo redarjev določa Pravilnik o opremi in načinu uporabe opreme občinskih redarjev (Uradni list RS, št. 78/2007), uniformo, simbole in oznake ter službeno izkaznico pa določa Pravilnik o enotni uniformi, označbah in službeni izkaznici občinskih redarjev (Uradni list RS, št. 103/2007 in št. 64/2010), ki ju je izdal minister za notranje zadeve ter Pravilnik o uporabi službene uniforme, označbah in opremi občinskih redarjev, ki ga je izdal župan.

odlaganje odpadkov in opravlja druge dejavnosti varstva okolja; – ureja in vzdržuje vodovodne in energetske komunalne objekte; – ustvarja pogoje za izobraževanje odraslih, ki je pomembno za razvoj občine in za kvaliteto življenja njenih prebivalcev; – pospešuje vzgojno izobraževalno, informacijsko dokumentacijsko, društveno in drugo dejavnost na svojem območju; – pospešuje razvoj športa in rekreacije; – pospešuje kulturno umetniško ustvarjalnost, omogoča dostopnost do kulturnih programov, zagotavlja splošnoizobraževalno knjižnično dejavnost ter v skladu z zakonom skrbi za kulturno dediščino na svojem območju; – gradi, vzdržuje in ureja lokalne javne ceste, javne poti, rekreacijske in druge javne površine v skladu z zakonom ureja promet v občini ter opravlja naloge občinskega redarstva; – opravlja nadzorstvo nad krajevnimi prireditvami; – organizira komunalno-redarstveno službo in skrbi za red v občini; – skrbi za požarno varnost in organizira reševalno pomoč; – lahko podeljuje denarne pomoči in simbolične nagrade ob posebnih priložnostih ali obletnicah občanov; – organizira pomoč in reševanje za primere elementarnih in drugih nesreč; – organizira opravljanje pokopališke in pogrebne službe; – določa prekrške in denarne kazni za prekrške, s katerimi se kršijo predpisi občine in opravlja inšpekcijsko nadzorstvo nad izvajanjem občinskih predpisov in drugih aktov, s katerimi ureja zadeve iz svoje pristojnosti, če ni z zakonom drugače določeno; – sprejema statut občine in druge splošne akte; – organizira občinsko upravo; – ureja druge lokalne zadeve javnega pomena.

10.1. PROSTORI MEDOBČINSKEGA REDARSTVA

Prostori Medobčinskega redarstva se nahajajo v stavbi na naslovu Slovenski trg 1, 4000 Kranj.

10.2. OPREMA MEDOBČINSKEGA REDARSTVA IN REDARJEV

Med opremo redarjev se uvrščajo:

- službena vozila,
- tehnična oprema in
- osebna oprema.

10.2.1. Službena vozila

MOR lahko uporablja službena vozila z napisom »MEDOBČINSKO REDARSTVO KRANJ« in simbolom medobčinskega redarstva. Izvedbe napisov in simbolov so odvisne od velikosti in tipov službenih avtomobilov (isti tipi službenih avtomobilov morajo biti označeni).

MOR lahko uporablja tudi motorna kolesa s tem, da se napis in simbol določi na način, kot je določeno za službena vozila.

MOR lahko uporablja tudi kolesa z motorjem in kolesa, ki so lahko različne barve, brez nalepk, napisov in simbolov.

10.2.2. Tehnična oprema redarja

Tehnična oprema redarjev MOR je:

- prenosna naprava za brezžično radijsko zvezo,
- oprema za komunikacijo z zbirkami osebnih podatkov,
- fotoaparati,
- oprema za izvajanje redarskih pooblastil,
- oprema za urejanje cestnega prometa in nadzor nad njim,
- posebna tehnična sredstva in posebni tehnični pripomočki,
- informacijska in telekomunikacijska oprema,
- oprema in pripomočki za usposabljanje.

10.2.3. Osebna oprema redarja

Med osebno opremo redarja se štejejo kovinske lisice, plastična zatega, plinski razpršilec, delovni pas s torbico za lisice in torbico za plinski razpršilec, službena torbica, odsevni brezrokavnik, piščalka z vrvico, STOP loparček in žepna svetilka. To je podrobneje opredeljeno v Pravilniku o uporabi službene uniforme, označbah in opremi občinskih redarjev (Priloga 3) ter v Pravilniku o osebni urejenosti in postopkih uslužbencev redarstva, ki ju je izdal župan Mestne občine Kranj (Priloga 4).

Redarji morajo opremo uporabljati in nositi tako, kot je predpisano v posebnih aktih in navodilih proizvajalca.

10.3. Uniforma redarja

Redar MOR mora med opravljanjem nalog nositi službeno uniformo. Uniforma redarjev je v vseh občinah enotna. Uniformo redarjev in njene sestavne dele lahko redar nosi le v skladu z njihovim namenom.

Uniforma redarja je zimska in poletna ter je po sestavi glede posameznih delov različna za redarje in redarke. Sestavni deli uniforme redarja so tudi dopolnilni deli uniforme (dežni plašč s kapuco, dežne hlače, delovni pas, prevleka za kapo s ščitnikom in položajne oznake redarjev), kolesarski komplet in komplet redarja motorista.

10.4. Simboli in oznake redarjev

Kot simbol MOR se uporablja grb in ime Mestne občine Kranj. Simbol MOR se nosi na levem rokavu in je izvezen grb Mestne občine Kranj s pripisom »MEDOBČINSKO REDARSTVO KRANJ«.

Nad levim žepom delov uniforme redarja je dodatni našitek v rumeni barvi z napisom »MEDOBČINSKO REDARSTVO KRANJ«, nad desnim žepom pa našitek v rumeni barvi s priimkom in začetno črko imena redarja. Velikost našitka in črk je odvisna od vrste oblačila.

Označbe nazivov v obliki položajnih oznak uradnih oseb redarstva se nosijo na epoletah in kot obesek na desnem žepu uniforme. Označbe nazivov so na modri podlagi iz tkanine z izvezenimi znaki zlato rumene barve, velikosti 20 mm. Določene so položajne oznake za vodjo redarstva, položajne oznake za redarja I, redarja II, redarja III in položajna oznaka za redarja pripravnika.

10.5. Službena izkaznica redarjev

Pooblaščen uradna oseba redarstva, torej tudi MOR, mora imeti službeno izkaznico, ki jo mora imeti pri sebi med opravljanjem svojega dela na terenu in jo mora pokazati na zahtevo posameznika, zoper katerega vodi postopek za prekršek. Službeno izkaznico PUO MOR izda župan Mestne občine Kranj ob imenovanju v naziv. PUO mora službeno izkaznico vrniti županu MOK, če ji preneha delovno razmerje v MOR.

Službena izkaznica vsebuje naziv PUO MOR, njene identifikacijske podatke in pooblastila. Službena izkaznica redarja je sestavljena iz identifikacijske kartice in usnjenega ovitka iz črnega usnja.

11. VRSTE IN OBSEG NALOG MEDOBČINSKEGA REDARSTVA

11.1. SPLOŠNO O VRSTAH IN OBSEGU NALOG MEDOBČINSKEGA REDARSTVA

Redarstvo ni tipična služba občinske, mestne oziroma medobčinske uprave. Enako velja tudi za redarja, ki prav tako ni tipično delovno mesto uradnika občinske oziroma mestne uprave. Redar je PUO (primerjava s policijo), katerega delo je v večini represivnega značaja. Ker redar opravlja delo na podlagi diskrecijske pravice odločanja iz področja svojega dela, je podvržen najrazličnejšim pritiskom, konfliktom in celo fizičnim obračunavanjem (verbalne grožnje, vlečenje za rokav, odrivanje, preprečitev uradnega dejanja ipd.) ter drugim neugodnim delovnim razmeram. Te posledice se odražajo tako v službenem kot privatnem času. Redar opravlja svoje naloge z zelo podobnimi metodami in način kot sorodne službe (policija, inšpektorji, carina) s to razliko, da pri svojem delu nima takšne količine ustreznih mehanizmov zaščite kot navedeni, kar se odraža na pritiskih in drugih oblikah nasilja nad redarjem.

Z Zakonom o občinskem redarstvu, Zakonom o varstvu javnega reda in miru, Zakonom o pravilih cestnega prometa, Zakonom o cestah, Zakonom o motornih vozilih, Pravilnikom o enotni uniformi, označbah in opremi pooblaščenih delavcev občinskega redarstva ter sprejetimi odloki in odredbami OT, se je vrsta in obseg nalog temeljito spremenila tudi za MOR.

11.2. KONKRETNE NALOGE GLEDE NA VRSTE IN OBSEG NALOG MEDOBČINSKEGA REDARSTVA

MOR izvaja preventivne in represivne naloge, glede na vrsto in obseg nalog pa predvsem naslednje:

- naloge na področju zagotavljanja varnosti cestnega prometa v naseljih,
- naloge na področju zagotavljanja varnosti na občinskih javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah,
- naloge zagotavljanja varnosti javnega premoženja ter zgradb in drugih objektov naravne in kulturne dediščine,
- naloge vzdrževanja javnega reda in miru,
- naloge na področju preprečevanja kaznivih dejanj in drugih kaznivih ravnanj in
- naloge na področju varstva okolja.

11.2.1. Naloge na področju zagotavljanja varnosti cestnega prometa v naseljih

Naloge na področju zagotavljanja varnosti cestnega prometa oziroma zagotavljanja varnega in neoviranega cestnega prometa MOR opravlja predvsem na ta način, da:

- ureja in nadzira promet na cestah na območju občine Trzič in državnih cestah v naselju,
- dosledno izvaja nadzor nad ustavljenimi in parkiranimi vozili ter ovirami v naselju s tem, da v primeru zaznanih kršitev ustrezno in zakonito ukrepa,
- dosledno izvaja nadzor nad ravnanjem udeležencev cestnega prometa v naselju, še zlasti pa v območju umirjenega prometa in območju za pešce,

- ugotavlja kršitve določb zakona o varstvu cest in okolja v naselju in na občinskih cestah zunaj naselja,
- opravlja nadzor prometa s samodejnimi merilnimi napravami za nadzor prometa, v katerih se prekrški slikovno dokumentirajo v skladu z možnostmi,
- sodeluje v akcijskih oblikah dela, ki so nacionalnega pomena,
- sodeluje v akcijah sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu ter
- zagotavlja prometno ureditev ob varnostno zahtevnejših prireditvah in praznikih ter skupnih akcijah s policijo oziroma PP Tržič.

11.2.2. Naloge na področju zagotavljanja varnosti na občinskih javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah

Naloge na področju zagotavljanja varnosti na občinskih javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah MOR zagotavlja predvsem:

- s preventivnimi obhodi na javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah ter ugotavljanjem vseh tistih ravnanj udeležencev, ki se kažejo predvsem kot kršitve javnega reda in miru, motenje rekreativnih dejavnosti ali kažejo znake kaznivih dejanj oziroma drugih kaznivih ravnanj,
- z ustnim opozarjanjem in opozarjanjem preko sredstev javnega obveščanja o eventualnih nevarnostih in ogrožanjih, če se pojavijo na javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah in območjih,
- s stalnim sodelovanjem s policisti in organiziranjem skupnih akcij s policijsko postajo, katerih namen je preventivno delovanje in opozarjanje na kršitve in druge nepravilnosti udeležencev in
- drugimi oblikami delovanja (obveščanjem pristojnih o poškodbah na javnih poteh, o nezakonitih odstranitvah signalizacije...).

11.2.3. Naloge zagotavljanja varnosti javnega premoženja ter zgradb in drugih objektov naravne in kulturne dediščine

Naloge zagotavljanja varnosti javnega premoženja ter naravne in kulturne dediščine MOR zagotavlja na ta način, da:

- v okviru svojih pristojnosti skrbi za preprečevanje ogroženosti in napadov na javno premoženje ter zgradbe in druge objekte naravne in kulturne dediščine,
- poskrbi za zaščito sledov in zavarovanje kraja kaznivega dejanja ali drugega kaznivega ravnanja ter da na ustrezen način o tem ali poškodovanju teh objektov obvesti policijo,
- sodeluje z zasebno varnostnimi službami, ki varujejo zgradbe in druge objekte naravne in kulturne dediščine, saj je njihovo varovanje obvezno glede na določbe 59. člena Zakona o zasebnem varovanju in Uredbe o obveznem organiziranju službe varovanja,
- opravlja druge naloge, s katerimi lahko prispeva k večji varnosti javnega premoženja ter zgradb in drugih objektov naravne in kulturne dediščine ter
- sodeluje s policijo oziroma PP Tržič pri akcijskem in rednem delu varovanja zgradb in objektov naravne in kulturne dediščine.

11.2.4. Naloge vzdrževanja javnega reda in miru

Naloge vzdrževanja javnega reda in miru je poleg zagotavljanja varnosti cestnega prometa ena izmed osrednjih in pomembnejših nalog vseh redarstev v Republiki Sloveniji. Ne nazadnje imajo redarstva in občinski redarji pristojnosti, pooblastila in naloge, da se morajo aktivno in dejavno vključiti v vse procese in aktivnosti kontinuiranega zagotavljanja javnega reda in miru.

Glede na navedeno mora MOR na področju izvajanja nalog vzdrževanja javnega reda in miru zlasti:

- s preventivnimi in drugimi ukrepi preprečevati izvrševanje prekrškov s področja varstva javnega reda in miru in drugih prekrškov, s katerimi se posega v kakovost življenja in dela občanov OT in njihovih obiskovalcev,
- s preventivnimi in drugimi ukrepi preprečevati tudi druge kršitve javnega reda, s katerimi se znižuje stopnja varnosti javnega prostora oziroma območij občine,
- ustrezno ukrepati po ZJRM v primeru zaznave primerov nedostojnega vedenja (7. člen), beračenja na javnem kraju (9. člen), uporabe nevarnih predmetov (prvi odstavek 11. člena ZJRM), zaznave poškodovanj uradnih napisov, oznak ali odločb (12. člen), zaznave pisanj po objektih (13. člen), zaznav vandalizma (16. člen), zaznav nedovoljenega kampiranja (18. člen), v primeru nedovoljene uporabe živali (19. člen),
- ustrezno ukrepati v primeru neupoštevanja zakonitega ukrepa uradnih oseb (prvi in tretji odstavek 22. člena ZJRM),
- zagotoviti fizično prisotnost redarjev na tistih mestih in krajih, ki so varnostno problematični glede na varnostno oceno ter varnostna tveganja in
- sodelovati s policijo oziroma PP Tržič pri preprečevanju kršitev javnega reda in miru in njihovih akcijah na območju Občine Tržič.

MOR oziroma redar mora na kraju dogodka zadržati storilca prekrška, če ga je zalotil pri storitvi prekrška. Takšno pridržanje lahko traja do prihoda policije, vendar največ 1 uro.

11.2.5. Naloge na področju preprečevanja kaznivih dejanj in drugih kaznivih ravnanj

Naloge na področju preprečevanja kriminalnih pojavov so naloge, s katerimi se preprečuje izvrševanje kaznivih dejanj in drugih kaznivih ravnanj, kamor med drugim sodijo tudi prekrški ter kršitve finančnih, davčnih in drugih predpisov.

MOR mora na področju preprečevanja kaznivih dejanj in drugih kaznivih ravnanj ter kriminalnih pojavov v okviru svojih pristojnosti zlasti:

- s preventivnimi in drugimi ukrepi preprečevati kazniva dejanja in druga kazniva ravnanja ter s tem prispevati k večji varnosti in kakovosti življenja in dela na območju OT,
- zagotoviti fizično prisotnost redarjev na tistih mestih in krajih, ki so varnostno problematični z vidika izvrševanja kaznivih dejanj in drugih kaznivih ravnanj in glede na varnostno oceno na področju preprečevanja kaznivih dejanj v OT in
- sodelovati s policijo oziroma PP Tržič in drugimi organi pri akcijah in drugih organiziranih oblikah preprečevanja kaznivih dejanj in drugih kaznivih ravnanj, kakor

tudi sodelovati z navedenimi organi in službami pri rednem opravljanju redarskih nalog.

Poleg navedenega pa imajo redarji MOR na področju preprečevanja in odkrivanja kaznivih dejanj še naslednji dve obveznosti:

- redar sme oziroma »mora« na kraju kaznivega dejanja zadržati storilca kaznivega dejanja, ki ga je zalotil pri storitvi kaznivega dejanja in sicer do prihoda policije, vendar največ eno uro;
- redar je dolžan v skladu z določbami zakona, ki ureja kazenski postopek, obvestiti policijo (lahko tudi državno tožilstvo), če pri opravljanju svojih nalog ugotovi, da se pripravlja, izvršuje ali je že izvršeno kaznivo dejanje, za katerega se storilec preganja po uradni dolžnosti ali na predlog.

11.2.6. Naloge na področju varstva okolja

Varstvo okolja je zelo široko področje, v katerega je mogoče posegati z bagatelnimi dejanji in ravnanji, ki so varnostno manj problematična, lahko pa tudi z hujšimi oblikami takšnih ravnanj (množična naklepna poškodovanja, vandalizem, požigi ...), največkrat pa se v okolje posega zaradi nastalih izrednih dogodkov kot so naravne nesreče (potresi, poplave, požari ...), prometne nesreče z »ekološkimi posledicami«, onesnaževanje okolja, poškodovanje zgradb in drugih objektov naravne in kulturne dediščine ter drugo.

Glede na navedeno mora MOR na področju varstva okolja zlasti:

- s preventivnimi in drugimi ukrepi preprečevati vse možne oblike poseganja v okolje ter s tem prispevati k večji varnosti in kakovosti življenja in dela na območju OT,
- zagotoviti fizično prisotnost redarjev na tistih mestih in krajih, ki so varnostno problematični z vidika varstva okolja in tistih mestih, kjer pogosteje prihaja do nezakonitega in nedopustnega poseganja v okolje,
- storiti vse potrebno v okviru svojih pristojnosti za zmanjševanje posledic (škod, poškodb in izgub) nastalih zaradi naravnih in drugih nesreč ter izrednih dogodkov,
- sodelovati s policijo oziroma posameznimi policijskimi postajami in drugimi organi pristojnimi za varstvo okolja pri akcijah in drugih organiziranih oblikah zagotavljanja varstva okolja, kakor tudi sodelovati z navedenimi organi in službami pri rednem opravljanju redarskih nalog in
- opravljati druge naloge na področju varstva okolja, s katerimi se dviguje stopnja varnosti na javnih prostorih in območju OT.

11.3. DRUGE NALOGE MEDOBČINSKEGA REDARSTVA

Med druge naloge MOR lahko štejemo predvsem:

- naloge, določene v odlokih OT,
- naloge na področju dinamičnega prometa,
- naloge povezane z drugimi področji dela in
- logistične in druge naloge MOR.

11.3.1. Naloge Medobčinskega redarstva po odlokih

Naloge redarjev MOR so določene predvsem v naslednjih odlokih in sicer:

- Odlok o javnem redu in miru v Občini Tržič (Uradni list RS, št. 88/07 in št. 110/08),
- Odlok o občinskih cestah in ureditvi prometa v občini Tržič (Uradni list RS št. 6/01, št. 49/01, št. 6/02, št. 91/02, št. 52/06 in št. 65/07),
- Odlok o kategorizaciji občinskih javnih cest v Občini Tržič (Uradni list RS, št. 34/09),
- Odlok o Ustanovitvi skupnega organa občinske uprave »Medobčinski inšpektorat Kranj« (Uradni list RS št. 106/09).

11.3.2. Izvajanje nadzora nad nepravilno ustavljenimi in parkiranimi vozili na določenih mestih in krajih v Občini Tržič

MOR opravlja nadzor nad ustavljenimi in parkiranimi vozili in izvaja ukrepe, za katere je z zakonom o pravilih cestnega prometa in drugimi zakoni pooblaščen ter ukrepe, ki so določeni z občinskimi odloki in drugimi občinskimi predpisi.

Občinski redarji so pooblaščené uradne osebe, ki sistematično opravljajo nadzor nad izvajanjem predpisov, navedenih v prejšnjem odstavku in drugih predpisov, s katerimi občina ureja zadeve iz svoje pristojnosti.

Pri izvajanju navedenih nalog redarji MOR po potrebi sodelujejo s Policijsko postajo Tržič in drugimi organi in službami OT.

Zakon o pravilih cestnega prometa v 15. členu določa pooblastila občinskega redarstva, ki so opredeljena v poglavju 9.4. tega programa.

Dodatno je z določbami Odloka o občinskih cestah in ureditvi prometa v občini Tržič ustavljanje in parkiranje vozil prepovedano še:

- na avtobusnem postajališču ali na obračališču avtobusov,
- izven talnih označb na območju, kjer so označeni parkirni prostori,
- na bankinah in brežinah oz. v varovalnem pasu ceste, zlasti če vozilo ovira preglednost,
- na prometni površini, kjer je vozilo kljub javnemu pozivu parkirano tako, da ovira vstop na delovišče ali izstop iz delovišča,
- na prometni površini, kjer je vozilo parkirano kljub javnemu pozivu tako, da je oviran vstop na prireditveni prostor ali izstop iz njega,
- na površinah, kjer se ovira dostop do transformatorske postaje ali do označenega priključka za vodovodno omrežje,
- na zelenih površinah, otroških in drugih igriščih, tržnicah ter na drugih podobnih površinah.

11.3.3. Naloge Medobčinskega redarstva na področju dinamičnega prometa

V letu 2008 so bile sprejete Spremembe in dopolnitve zakona o varnosti cestnega prometa (Uradni list RS št. 37/2008), kjer se je na področju dinamičnega oziroma gibajočega prometa vneslo korenite spremembe glede pristojnosti redarjev.

Pri tem sta najpomembnejši dve pristojnosti redarjev, torej tudi redarjev MOR in sicer:

- da lahko urejajo in nadzirajo promet na cestah OT in državnih cestah v naselju ter
- da lahko opravljajo nadzor prometa s samodejnimi merilnimi napravami za nadzor prometa, v katerih se prekrški slikovno dokumentirajo.

Pri izvajanju navedenih nalog redarji MOR po potrebi sodelujejo s posameznimi policijskimi postajami in drugimi organi in službami OT.

S sprejetjem novega Zakona o pravilih cestnega prometa je pristojnost občinskih redarjev prenesena na vse občinske ceste v naselju in na občinske ceste zunaj naselja, na nekategorizirane ceste, ki se uporabljajo za javni cestni promet ter državne ceste v naseljih.

11.3.4. Prostorski obseg izvajanja nalog Medobčinskega redarstva

Z realnim pogledom na prostorsko zaokroženost OT in s predpostavko, da je intenziteta nadzora povezana s frekvenco dogodkov na posameznih območjih, se prostorski obseg dela določi za celotno območje OT, s poudarkom na območjih največjih varnostnih tveganj.

Takšno odločitev utemeljujejo tudi uradni podatki razvidni iz varnostne ocen PP Tržič in poročil o delu MOR.

11.3.5. Naloge Medobčinskega redarstva povezane z drugimi področji dela

Pri nalogah MOR, ki so povezane z drugimi področji dela, gre za preprečevanje kršitev predpisov, za katere izvajanje in nadzorovanje ni pristojno MOR. Ne glede na to pa gre za kršitve predpisov, ko lahko MOR s preventivnimi in drugimi oblikami izvajanja nalog, v okviru svojih pristojnosti, ukrepa tako, da kršilce opozarja na kršitve in o tem obvešča pristojne lokalne in državne organe ter službe.

V to kategorijo predpisov sodijo tisti zakonski in podzakonski predpisi, za katere izvrševanje so pristojni drugi organi in službe, MOR pa lahko ob kršitvah teh predpisov izreka opozorila in podatke o kršitvah in kršilcih sporoča pristojnim organom in službam, ki lahko kasneje ustrezno ukrepajo v skladu s svojimi pristojnostmi ter vplivajo na preprečevanje oziroma odpravljanje takšnih kršitev.

Med druge občinske predpise bi lahko uvrstili tudi sledeče:

- Odlok o občinskih cestah in ureditvi prometa v občini Tržič (Uradni list RS št. 6/01, št. 49/01, št. 6/02, št. 91/02, št. 52/06 in št. 65/07),
- Odlok o ravnanju s komunalnimi odpadki na območju Občine (Uradni list RS, št. 47/10),

- Odlok o pokopališkem redu in pogrebnih svečanostih v Občini Tržič (Uradni list RS, št. 65/97),
- Odlok o koncesiji za izvajanje gospodarske javne službe oskrbe s pitno vodo v Občini Tržič (Uradni list RS, št. 34/09),
- Odlok o odvajanju in čiščenju komunalne in padavinske odpadne vode na območju Občine Tržič (Uradni list RS, št. 43/09),
- Odlok o turistični taksi v Občini Tržič (Uradni list RS, št. 101/99, št. 57/01 in št. 82/04),
- Odlok o občinskih taksah v Občini Tržič (Uradni list RS, št. 28/07 in št. 110/08),
- Odlok o javnem redu in miru (Uradni list RS, št. 88/07 in št. 110/08),
- drugo.

Ko bodo sprejeti, pa še naslednje:

- Pravilnik o odvozu vozil na območju Občine
- Sklep o cenah odvoza vozil z območja Občine
- Odlok o avtotaksi prevozih na območju občine

11.3.6. Logistične in druge naloge Medobčinskega redarstva

V okviru vrste in obsega nalog MOR so bile do sedaj predstavljene predvsem operativne naloge MOR in naloge redarjev oziroma PUO MOR.

Ob učinkovitem in uspešnem delu redarjev na terenu se zaradi načina in metodologije dela in izvajanja nalog hote ali nehote zbira množica podatkov (podatki o kršitvah, operativne informacije, zaznave kaznivih dejanj ...), ki brez nadaljnje obdelave ne predstavljajo nikakršne vrednosti ali pomena. Navedeni podatki so zelo pomembni za pripravo ustrezne strategije delovanja MOR ter pripravo konkretnih načrtov za odzivanje na kršitve in preventivno delovanje tam, kjer so gostitve negativnih pojavov in tam kjer se posega v kvaliteto življenja in dela v Občini Tržič

Prav zaradi tega je v MOR v organizacijskem in vsebinskem smislu vzpostavljena ustrezna logistična (oprema, vozila, osebna oprema ...) in informacijska podpora operativnemu delu in delu prekrškovnega organa.

Najbolj obsežna logistična podpora je namenjena obdelavi podatkov v zvezi z vodenjem prekrškovnih postopkov. Glede na to, da je prekrškovni postopek kompleksen in sestavljen iz različnih vej obdelave, MOR pri posodabljanju dela izhajalo iz nekaterih temeljnih izhodišč in usmeritev Občine Tržič in sicer:

- povečati strokovnost dela,
- zagotoviti takšno tehnologijo, ki bo ne glede na količino podatkov, časovno sposobna njihove obdelave (pri tem se je upoštevalo predvsem zakonite roke),
- zmanjšati število administrativnih delavcev za obdelavo podatkov in zmanjšati čas administrativnega dela redarja,
- zmanjšati število napak v procesu dela in
- znižati stroške pri obdelavi podatkov, zlasti pa pri vodenju prekrškovnih postopkov.

12. IZVAJANJE ZAKONSKIH POOBLASTIL REDARJA MEDOBČINSKEGA REDARSTVA

12.1. SPLOŠNO O IZVAJANJU ZAKONSKIH POOBLASTIL REDARJEV MEDOBČINSKEGA REDARSTVA

Pooblastila lahko opredelimo kot mandat, ki ga redarji potrebujejo za uspešno opravljanje nalog, ki so določene z zakonom in občinskimi predpisi. Pooblastila v najširšem pomenu pomenijo pravico, največkrat tudi dolžnost določenih oseb, da lahko ali pa morajo opraviti uradno dejanje oziroma izvršiti določene ukrepe ali opravila. Pooblastilo je pravica in dolžnost določenih oseb, da v primerih določenih z zakonom in način, ki je določen z zakonom, izvajajo proti osebam določene ukrepe in opravila oziroma je pravica, da kdo uradno veljavno opravi oziroma opravlja kako pravno dejanje.

Pri izvajanju zakonskih pooblastil je potrebno upoštevati načela, ki opredeljujejo kdaj in pod kakšnimi pogoji jih je dovoljeno izvajati. Sama načela uporabe pooblastil so, poleg njihove zakonske določitve in pogojev uporabe, temelj za ugotavljanje upravičenosti njihove uporabe.

Posamezna načela za uporabo prisilnih sredstev so:

- načelo zakonitosti,
- načelo legitimnosti oziroma upravičenosti
- načelo strokovnosti
- načelo humanega ravnanja
- načelo sorazmernosti in
- načelo imunitete.

V Zakonu o občinskem redarstvu (ZORed) so določena tista pooblastila, s katerimi je redarjem zagotovljeno izvajanje nalog javne varnosti in javnega reda na območju občine.

Glede na predpise lahko redarji uporabljajo naslednja pooblastila:

- opozorilo,
- ustno odredbo,
- ugotavljajo istovetnost,
- varnostni pregled osebe,
- zaseg predmetov,
- zadržanje storilca prekrška in kaznivega dejanja,
- fizično silo ter sredstva za vklepanje in vezanje ter
- plinski razpršilec.

V ZP-1 so določena pooblastila redarjev, ki jih izvajajo v postopkih o prekrških, posamezna pooblastila pa jim dajejo tudi drugi (specialni) zakoni. Tako lahko med pooblastila redarjev na določen način štejemo tudi predvsem naslednje ukrepe:

- izvajajo nadzor nad ustavljenimi in parkiranimi vozili ter ovirami v naselju,
- izvajajo nadzor nad ravnanjem udeležencev cestnega prometa v območju umirjenega prometa in območju za pešce,
- ugotavljajo kršitve določb 5. člena zakona o pravilih cestnega prometa,

- zahtevajo od voznika motornega vozila voziško dovoljenje in prometno dovoljenje, od drugega udeleženca cestnega prometa pa listino, s katero ugotovijo njegovo istovetnost,
- skladno z zakonom in podzakonskimi akti uporabljajo znake, ki jih uporabljajo policisti.

12.2. OPOZORILO

ZORed v 10. členu določa, da ima redar pri opravljanju nalog pooblastilo izrekanja opozorila. Drugi odstavek istega člena določa, da se za izvajanje pooblastila opozorila uporabljajo tudi določbe Zakona o policiji in podzakonski predpisi, ki urejajo načela in način uporabe istovrstnih pooblastil policistov.

Zakon o policiji določa v 34. členu, da policisti z opozorilom opozarjajo osebe, državne organe, gospodarske družbe, samostojne podjetnike, posameznike, organe, organizacije in samoupravne lokalne skupnosti na okoliščine ali ravnanja, ki ogrožajo življenje, osebno varnost ali premoženje ljudi, kot tudi na splošno nevarnost.

Opozorila so lahko ustna, pisna oziroma dana z drugimi primernimi sredstvi. Vselej morajo biti jasna, kratka, korektna in nedvoumna ter morajo vsebovati razlog in namen opozarjanja. Pri tem je bistveno, da je potrebno pooblastilo za dajanje opozorila ločiti od pooblastila za dajanje ukaza, ki ga je dovoljeno dajati le za ukrepe in dejavnosti, od katerih je neposredno odvisno uspešno opravljanje nalog policije, in za toliko časa, kolikor je potrebno, da se lahko te naloge opravijo. Ob upoštevanju navedenega je potrebno upoštevati, da gre pri uporabi opozorila kot pooblastila redarja za pooblastilo, ki ga ima redar na podlagi ZORed. Tako lahko redar pooblastilo za dajanje opozorila uporabi v primerih, ko osebo v postopku seznanja (opozarja) na nevarnosti. Za neupoštevanje opozorila, ki ga izreče redar na podlagi določil ZORed, niso določene nobene posledice.

Poudariti je treba, da imajo redarji možnost izreka opozorila tudi po ZP-1, ki določa, da lahko pooblaščen uradna oseba prekrškovnega organa namesto izreka sankcije, kršitelja opozori, če je storjeni prekršek neznatnega pomena in če pooblaščen uradna oseba oceni, da je glede na pomen dejanja opozorilo zadosten ukrep. O izrečenih ukrepih se lahko vodi evidenca, vendar obdelava osebnih podatkov pri tem ni dovoljena.

12.3. USTNA ODREDBA

ZORed v 10. členu določa, da ima redar pri opravljanju svojih nalog pooblastilo, da lahko izreka ustne odredbe. Podrobneje je pooblastilo za izrek ustne odredbe opredeljeno v 11. členu ZORed, ki določa, da z ustno odredbo redar daje obvezna navodila in prepovedi, odreja ukrepe in dejavnosti, od katerih je neposredno odvisno uspešno opravljanje nalog iz pristojnosti redarstva. Z odredbo se zahteva, da mora kdo kaj storiti ali opustiti zaradi zagotovitve teh nalog.

Delno je mogoče pooblastilo izrekanja ustne odredbe primerjati s pooblastilom „ukazovanja“, ki ga imajo policisti na podlagi določb 34. člena Zakona o policiji (ZPol), ki določa, da z

ukazom policisti dajejo posameznikom, državnim organom, gospodarskim družbam, samostojnim podjetnikom posameznikom, organom, organizacijam in skupnostim navodila in zahteve za ukrepe in dejavnosti, ki jih mora kdo storiti ali opustiti, da bi se zavarovalo življenje ljudi, varovalo premoženje pred uničenjem, poškodovanjem, tatvino in drugimi oblikami škodljivega ravnanja, zagotovila varnost prometa, preprečili neredi, nemiri in druge podobne kršitve javnega reda ali odvrnile škodljive posledice naravnih in drugih nesreč, v skladu z odločitvami organov, pristojnih za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Ustno odredbo kot pooblastilo uporabi redar v tistih primerih, ko mora od koga zahtevati, da ta nekaj stori ali opusti in je to nujno potrebno, da lahko redar uspešno opravi nalogo iz svoje pristojnosti in s tem poskrbi za javno varnost in javni red na območju občine.

12.4. UGOTAVLJANJE ISTOVETNOSTI

ZORed v 10. členu določa, da ima redar pri opravljanju nalog pooblastilo ugotavljanja istovetnosti. Ugotavljanje istovetnosti je ukrep, dejanje oziroma opravilo, s katerim se ugotavlja, ali je določena oseba resnično tista, za katero se izkazuje ali za katero se misli, da je. To opravilo je v policiji znano kot legitimiranje, to pa je uradno dejanje, s katerim policisti, smiselno pa tudi redarji, ugotavljajo istovetnost in osebne podatke oseb v postopku.

Podrobneje je pooblastilo za ugotavljanje istovetnosti opredeljeno v 12. členu ZORed, ki določa, da redar ugotavlja istovetnost osebe, ki s svojim obnašanjem in ravnanjem na določenem kraju ali ob določenem času vzbuja sum, da bo ogrozila varnost ljudi ali premoženja, izvršuje ali je izvršila prekršek ali kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti.

Istovetnost oseb se ugotavlja na podlagi vpogleda v osebno izkaznico ali drugo veljavno listino, ki je opremljena s fotografijo in ki jo je izdal državni organ. Istovetnost je mogoče ugotavljati tudi na podlagi tuje potne listine ali druge javne listine, ki je opremljena s fotografijo, na podlagi katere je mogoče ugotoviti istovetnost ali na podlagi drugih dokumentov, ki vsebujejo podatke o osebi, ali ob pomoči drugih, ki osebo poznajo.

Osebo, katere istovetnost ugotavlja, je redar dolžan seznaniti z razlogi za ugotavljanje istovetnosti. Če redar ne more ugotoviti istovetnosti osebe, jo zadrži in obvesti policijo, ki mora prevzeti nadaljevanje identifikacijskega postopka.

Redar lahko pri opravljanju nalog zagotavljanja varnega in neoviranega cestnega prometa zahteva od voznika motornega vozila vozniško dovoljenje in prometno dovoljenje, od drugega udeleženca cestnega prometa pa listino, s katero ugotovi njegovo istovetnost. Udeleženec cestnega prometa mora izročiti redarju zahtevano listino na vpogled.

12.5. VARNOSTNI PREGLED OSEBE

ZORed v 10. členu odloča, da ima redar pri opravljanju nalog pooblastilo izvajanja varnostnega pregleda osebe. Drugi odstavek istega člena določa, da se za izvajanje pooblastil varnostnega pregleda, uporabljajo določbe ZPol in podzakonskih predpisov, ki urejajo načela in način uporabe istovrstnih pooblastil policistov.

Ob upoštevanju navedenega, morajo redarji pri izvajanju pooblastila „varnostni pregled“ poznati vsebino enakega pooblastila iz ZPol, ki v 38. členu določa, da lahko policisti pri opravljanju nalog, določenih z zakonom, v primeru, ko obstaja verjetnost napada ali samopoškodovanja s strani določene osebe, opravijo varnostni pregled te osebe.

Pod istimi pogoji lahko opravijo varnostni pregled tudi redarji. Iz navedenega torej izhaja, da lahko pooblastilo varnostnega pregleda uporabijo zgolj in samo iz varnostnih razlogov.

Pri tem je potrebno opozoriti, da varnostni pregled po ZPol obsega pregled osebe, njenih stvari in prevoznega sredstva, pri čemer se ugotavlja, ali je ta oseba oborožena in ali ima pri sebi oziroma s seboj druge nevarne predmete.

Podrobneje je način izvedbe pooblastila varnostnega pregleda določen v 22., 23. in 24. členu Pravilnika o policijskih pooblastilih, ki določajo:

- da pri varnostnem pregledu policist z rokami pretipa oblačila osebe, rokavice, pokrivalo in lase ter pregleda obutev. Če pri tem zazna predmet ali snov, ki bi ju oseba lahko uporabila za napad ali samopoškodovanje, predmet ali snov vzame in pregleda. Policist pregleda tudi druge predmete, ki jih ima oseba pri sebi in bi lahko bilo v njih skrito orožje ali drugi nevarni predmeti. Varnostni pregled osebe praviloma opravlja oseba istega spola, razen kadar varnostnega pregleda ni mogoče odložiti (22. člen),
- da lahko policisti opravijo tudi varnostni pregled stvari, prevoznega sredstva, ki so v neposredni bližini in dostopni osebi, ki jo varnostno pregleduje (23. člen) in
- da lahko policist, če pri varnostnem pregledu najde orožje ali drug nevaren predmet, le tega odvzame. Če policist najde predmet, ki mora biti zasežen na podlagi zakona, ki ureja kazenski postopek in zakona, ki ureja postopek o prekrških, ali na podlagi drugega zakona, policist po pregledu nadaljuje postopek po teh predpisih (24. člen).

Tako kot je to določeno v ZPol, se varnostni pregled opravlja vselej, ko obstaja verjetnost (sum), da bo oseba napadla redarja z orodjem, orožjem ali kakim drugim predmetom (šop ključev, prenosni telefon) ali poškodovala samega sebe.

12.6. ZADRŽANJE STORILCA PREKRŠKA IN KAZNIVEGA DEJANJA

ZORed v 10. členu določa, da ima redar pri opravljanju nalog pooblastilo zadržanja storilca na kraju prekrška ali kaznivega dejanja. V 13. členu ZORed pa je določeno, da sme redar na kraju dogodka zadržati storilca prekrška in osebo, zaloteno pri kaznivem dejanju, katerega storilec se preganja po uradni dolžnosti ali na predlog. Zadržanje sme trajati do prihoda policistov, vendar najdalj eno uro.

Ukrep je podoben policijskemu ukrepu omejitve gibanja na določenem prostoru, ki pomeni prepoved zapustitve določenega prostora oziroma območja do prihoda policije. Tudi s tem ukrepom se posega v človekove pravice in temeljne svoboščine kot smo omenili pri drugih ukrepih. Ukrep zadržanja oseb do prihoda policije lahko izvršijo redarji proti storilcu prekrška in proti osebi, ki je bila zalotena pri kaznivem dejanju, katerega storilec se preganja po uradni dolžnosti ali na predlog oškodovanca, do prihoda policije. Takšna diktacija je povzeta po Zakonu o kazenskem postopku, ki določa, da tistemu, ki je zasačen pri kaznivem dejanju,

katerega storilec se preganja po uradni dolžnosti, sme vsakdo vzeti prostost s tem, da ga mora takoj izročiti preiskovalnemu sodniku oziroma policiji.

Po ZORed sme redar zadržati do prihoda policije le tistega, ki ga zaloti pri storitvi prekrška ali pri izvrševanju kaznivega dejanja, katerega storilec se preganja po uradni dolžnosti ali na predlog oškodovanca. Takšno zadržanje sme, glede na 13. člen ZORed, trajati najdalj eno uro. S tem zakonodajalec ne zavezuje le redarja, temveč tudi policijo, da le-ta storilca tudi prevzame čim prej. Zalotitev redarja pomeni tudi zasledovanje osebe, če ta ob zalotitvi pobegne s kraja, kjer je bila zalotena, do kraja, na katerem ji redar pobeg onemogoči in jo od tega trenutka dalje zadrži do prihoda policije.

V vseh drugih primerih, ko storilec izvrši kaznivo dejanje oziroma kaznivo ravnanje ali kako drugače ogroža varnost ljudi ali premoženja, sme redar ukrepati v skladu z zakonom in uporabiti druge ukrepe, ki jih ima na voljo, seveda le v skladu z zakonom in če so izpolnjeni vsi pogoji.

Ob zadržanju osebe do prihoda policije mora redar ugotoviti njeno istovetnost in pridobiti podatke o zadržani osebi in sicer:

- osebno ime, rojstne podatke, naslov stalnega ali začasnega prebivališča zadržane osebe,
- razlog zadržanja,
- čas in kraj zadržanja,
- čas obveščanja policije in čas predaje zadržane osebe policiji,
- morebitne telesne poškodbe in uporabo sredstev za vklepanje.

Če so podani razlogi, zaradi katerih redar ne more ugotoviti istovetnosti osebe ali bi bilo nevarno, da na kraju zadržanja ugotavlja istovetnost zadržane osebe, sme redar z ugotavljanjem istovetnosti in pridobivanjem zgoraj navedenih podatkov počakati do prihoda policije.

Pri izvajanju tega pooblastila je potrebno omeniti, da je s pooblastilom zadržanja storilca prekrška in kaznivega dejanja neposredno povezano pooblastilo izrekanja ustne odredbe. Da bi se zagotovila jasna opredelitev med posameznimi dejanji oziroma fazami izvajanja postopka redarja je nujno, da se ga poveže s pooblastilom izdajanja ustne odredbe, s katero se storilcu jasno pove oziroma odredili zadržanje. Od izrečene odredbe dalje pa teče tudi enourni rok, ki ga ima redar na voljo za izvajanje pooblastila zadržanja.

Zakon o kazenskem postopku določa v 160. členu, da sme tistemu, ki je zasačen pri kaznivem dejanju, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti, vsakdo vzeti prostost. Osebo, ki ji je bila na tej osnovi vzeta prostost se mora takoj izročiti preiskovalnemu sodniku ali policiji, če tega ni mogoče storiti, pa je potrebno o tem takoj obvestiti nekoga od teh organov.

12.7. ZASEG PREDMETOV IN RAVNANJE Z ZASEŽENIMI PREDMETI

ZORed določa, da imajo redarji pooblastilo za zaseg predmetov, pri tem pa morajo uporabljati določbe ZPol in podzakonske predpise, ki urejajo načela in način uporabe istovrstnega pooblastila policistov. ZPol v 46. členu določa, da policisti zasežejo predmete na podlagi odredbe pristojnega organa ali iz razlogov, določenih z zakonom.

Policisti pri opravljanju drugih nalog, določenih z zakonom, zasežejo predmete, namenjene za napad ali samopoškodovanje, kakor tudi predmete, s katerimi se lahko huje ogrozi javni red ali splošna varnost ljudi ali premoženja, ali predmete, ki so bili uporabljeni, pridobljeni oziroma so nastali s prekrškom ali kaznivim dejanjem.

Predmete so policisti dolžni izročiti pristojnemu organu. V primeru, da zoper osebo, ki so ji bili predmeti zaseženi, ni bil uveden postopek pred pristojnim organom, je treba predmete osebi vrniti, razen če gre za nevarne predmete. Podrobneje je način izvedbe pooblastila zasega predmetov in ravnanje z zaseženimi predmeti določeno v 58., 59., 60., 61. in 62. členu Pravilnika o policijskih pooblastilih, ki določajo:

- če okoliščine to dopuščajo, policist ukaže osebi, naj sama pokaže ali izroči predmet, ki ga je potrebno zaseči,
- nevaren predmet odvzame policist ali druga strokovno usposobljena oseba, ki lahko poskrbi za nadaljnjo hrambo ali uničenje,
- policist predmet zaseže tako, da prepreči njegovo poškodovanje,
- do izpolnitve zapisnika ali potrdila mora biti predmet pod vidnim nadzorom njegovega upravičenca ali v zapečatenem ovoju,
- v akt o zasegu policist vpiše komu, kje in kdaj je bil predmet zasežen, zakonsko podlago zasega, kdo ga je zasegel in natančen opis predmeta,
- opis mora vsebovati vrsto in značilnosti ter tudi vidne poškodbe predmeta, tako da ga je mogoče razlikovati od drugih podobnih predmetov,
- policist lahko v postopku fotografira ali posname predmet in okolje, v katerem je bil najden,
- o zasegu hitro pokvarljivega blaga mora policist takoj obvestiti pristojnega državnega tožilca ali sodišče za prekrške, ki odloči o nadaljnjem postopku z zaseženim blagom.

Policist zasežen predmet odstopi pristojnemu organu. Če je potrebno na predmetu iskati sledove kaznivega dejanja ali prekrška ali opraviti drugo kriminalistično tehnično opravilo, policist ta postopek izvede pred pošiljanjem predmeta pristojnemu organu.

Nevaren predmet, ki ne bo vrnjen osebi, mora policist komisijsko uničiti oziroma odstopiti pristojni organizaciji, ki je usposobljena za njegovo uničenje ter o tem napisati zapisnik o uničenju in obvestiti osebo, ki ji je bil predmet zasežen. Če predmet ni nevaren ali ni bil predlagan postopek pred pristojnim organom, ga mora policist, takoj ko je mogoče, vrniti osebi, ki ji je bil zasežen, ali drugi upravičeni osebi. O vrnitvi zaseženih predmetov policist obvesti upravičenca in ga pozove, da predmete prevzame na sedežu organa praviloma v kraju njenega prebivališča, hkrati pa ga opozori na njegovo pravico zahtevati, da se mu predmeti dostavijo na dom.

S predmetom, ki je bil zasežen osumljencu kaznivega dejanja in ni njegova last, ali je bil najden na kraju kaznivega dejanja in je njegov lastnik neznan, policist ravna po določilih zakona, ki ureja kazenski postopek.

Policijska enota zasežene predmete do izročitve pristojnemu organu hrani vidno ločeno v posebnem prostoru ter vodi njihov pregled. Na vsakem predmetu morajo biti naslednji podatki:

- šifra v skladu s pravili o pisarniškem poslovanju,
- njegova zaporedna številka v posamezni zadevi ter
- ime in priimek policista, ki je vodil postopek.

V policijski enoti so lahko predmeti v drugem prostoru le, kadar je to upravičeno zaradi preiskovanja zadeve (npr. pregled večje količine dokumentov), neupravičenim osebam pa je dostop onemogočen.

ZP-1 določa, da se smejo odvzeti predmeti, ki so bili uporabljeni ali namenjeni za prekršek, ali pa so nastali s prekrškom, če so storilčeva last, ali če z njimi razpolaga pravna oseba, ki je storilec prekrška. Predmeti se smejo vzeti tudi, če niso storilčeva last, ali z njimi ne razpolaga pravna oseba, ki je storila prekršek, če to terjajo splošna varnost, varovanje življenja in zdravja ljudi, varstvo okolja in ohranjanje narave, gospodarska razmerja ali razlogi morale, kot tudi v drugih primerih, ki jih določa zakon. S tem pa ni prizadeta pravica drugih, terjati odškodnino od storilca.

Opozoriti je potrebno, da tudi občinski predpisi določajo prekrške, za katere je lahko predpisan tudi ukrep oziroma pooblastilo odvzema predmetov.

13. NAČIN UPORABE PRISILNIH SREDSTEV

13.1. SPLOŠNO O NAČINU UPORABE PRISILNIH SREDSTEV

Zakon o občinskem redarstvu v 1. odstavku 10. člena določa, da ima redar pri opravljanju nalog pravico in dolžnost uporabiti tudi prisilna sredstva. Drugi odstavek istega člena pa določa, da se za uporabo prisilnih sredstev uporabljajo določbe Zakona o policiji in podzakonski predpisi, ki urejajo načela in način uporabe istovrstnih pooblastil policistov, če Zakon o občinskem redarstvu ne določa drugače. V nadaljevanju pa navedeni zakon določa, da sme redar uporabiti sledeča prisilna sredstva:

- fizično silo,
- sredstva za vklepanje in vezanje ter
- plinski razpršilec.

Fizično silo in plinski razpršilec sme redar uporabiti samo v primeru, če drugače ne more od sebe ali koga drugega odvrniti istočasnega protipravnega napada, sredstva za vklepanje in vezanje pa zoper osebo, ki jo sme v skladu z Zakonom o občinskem redarstvu zadržati, če se upira zadržanju ali želi pobegniti.

13.2. UPORABA FIZIČNE SILE

Fizična sila je, glede na Zakon o občinskem redarstvu, skrajni ukrep redarja, ki ga lahko uporabi le, če drugače ne more od sebe ali koga drugega odvrniti istočasnega protipravnega napada. Kot je razvidno, je pogoj za uporabo fizične sile zelo natančno opredeljen, zakon pa ne opredeljuje kaj sodi v okvir uporabe fizične sile. To opredeljuje Pravilnik o policijskih pooblastilih, ki določa, da sme policist uporabiti fizično silo v obliki strokovnih prijemov, udarcev in metov ter drugih posamičnih ali skupinskih prijemov, kot je na primer dvigovanje ali prenos oseb s kraja, na katerem s pasivnim ali aktivnim upiranjem ogrožajo lastno varnost, varnost drugih ljudi ali premoženja, potiskanje in razdvajanje skupine, ki s svojim ravnanjem ogroža varnost ljudi in premoženja.

Glede na navedeno in določilo 10. člena ZORed, da se za uporabo prisilnih sredstev uporabijo določbe Zakona o policiji in podzakonski predpisi, ki urejajo načela in način uporabe istovrstnih pooblastil policistov, se za uporabo fizične sile štejejo:

- **strokovni prijemi** so prijemi, povzeti iz nekaterih borilnih veščin, predvsem aikida, in se opirajo na tehniko vzvodov. Ti vzvodi se lahko izvajajo na različnih delih človeškega telesa, najpogosteje na zapestju, rokah in komolcu. Med strokovne prijeme uvrščamo tudi različne tehnike davljenja ter druge prijeme;
- **strokovni meti**, so povzeti predvsem iz tehnik metov, ki se uporabljajo pri borilni veščini judo. Vsa tehnika je grajena na principu, da se nasprotnikovo telo spravi iz ravnotežja in se ga nato s pomočjo svojega telesa vrže na tla. Pri tem se uporabljajo različni deli telesa, po tem so praviloma tudi poimenovani posamezni meti, kot so: ročni meti, nožni meti, bočni meti, meti na stran itd. Strokovne mete uvrščamo med najhujšo uporabo fizične sile, saj se pri tem vrže nasprotnika na tla, pri tem pa lahko pride do različnih, tudi zelo hudih poškodb;
- **strokovni udarci** so udarci, ki so prevzeti iz borilne veščine karate. Ločuje se predvsem udarce z roko, udarce z robom dlani, udarce z glavo in udarce z nogo. Z udarci se udarja v različne dele telesa, vendar se ne sme udarjati v tiste dele telesa, pri katerih se lahko telo hudo poškoduje (glava, vrat, predel srca, hrbtenica in druge vitalne dele telesa). Strokovni udarec je hujša oblika fizične sile kot strokovni prijemi in lažja oblika od strokovnih metov, saj je mogoče strokovne udarce ustrezno kontrolirati, kar je pri strokovnih metih težko. Bistvo strokovnosti udarca je kontrola moči, hitrosti in smeri udarca;
- **drugi posamični ali skupinski prijemi** so primeri dvigovanja ali prenosa oseb s kraja, na katerem s pasivnim ali aktivnim upiranjem ogrožajo lastno varnost, varnost drugih ljudi ali premoženja ter potiskanje in razdvajanje skupine, ki s svojim ravnanjem ogroža varnost ljudi in premoženja.

Redar ima torej pravico, da uporabi fizično silo z namenom, da zagotovi izvršitev svoje naloge oziroma ukrepa, ki ga je dolžan izvršiti. Pri tem gre v prvi vrsti za uporabo fizične sile, ki jo poznamo kot prisilno sredstvo, ki ga sme uporabiti policist. Ob dosledni uporabi pravil, ki veljajo za policiste, bi to pomenilo, da morajo tudi redarji najprej uporabiti strokovne prijeme, nato strokovne mete in strokovne udarce. To za redarja pomeni, da mora, če je glede na okoliščine dopustno uporabiti različne oblike fizične sile, uporabiti najprej strokovni prijem in šele, ko ugotovi, da s strokovnimi prijemi ne bo dosegel zakonitega namena, lahko uporabi strokovne udarce in mete. To seveda velja samo takrat, ko redar uporabi fizično silo zato, da odvrne od sebe ali koga drugega istočasni protipravni napad.

Pred uporabo fizične sile mora redar skrbno in preudarno oceniti okoliščine in razloge za njeno uporabo ter opozoriti osebo, da se z upoštevanjem njegovih zahtev izogne posledicam. Tako bo v konkretnem primeru redar izrekel opozorilo na primer na naslednji način: zahtevam, da prenehate s kršitvijo javnega reda in miru, ali zahtevam, da prenehate groziti, ali zahtevam, da prenehate z napadom.

Redar je dolžan uporabljati fizično silo tudi tako, da z najmanjšimi posledicami doseže zakoniti namen, z uporabo pa mora prenehati takoj, ko prenehajo razlogi, zaradi katerih je bila fizična sila uporabljena, ali ob ugotovitvi, da zakonitega namena na ta način ni mogoče uresničiti. Če redar pri uporabi fizične sile osebo telesno poškoduje, je dolžan poskrbeti, da takšna oseba čim prej dobi medicinsko pomoč, o tem pa mora obvestiti vodjo MOR in ravnati v skladu s 16. členom ZORed.

13.3. SREDSTVA ZA VKLEPANJE IN VEZANJE

Sredstva za vklepanje in vezanje lahko redar v skladu z drugim odstavkom 14. člena ZORed uporabiti zoper osebo, ki jo sme v skladu tem zakonom zadržati, če se upira zadržanju ali želi pobegniti. Namen teh sredstev je, da se osebi oziroma kršitelju onemogoči ali omeji gibanje, prepreči beg, upiranje in napad ali samopoškodovanje. Uporaba sredstev za vklepanje in vezanje se uvršča med milejša prisilna sredstva, vendar se z njimi še vedno posega v osebno svobodo, dostojanstvo in integriteto osebe, proti kateri se uporablja tovrstna prisilna sredstva. Slednje redarja zavezuje, da uporablja sredstva za vklepanje in vezanje zakonito ter strokovno.

Med sredstva za vklepanje in vezanje lahko pri policistih štejemo lisice, plastično zatego, vrvico in druga primerna sredstva. Uporaba drugih primernih sredstev za vezanje je načeloma dovoljena samo, če policist nima pri sebi katerega od naštetih sredstev za vklepanje in vezanje. Druga sredstva, primerna za vezanje, so lahko hlačni ali drugi pas, kravata, primerne čvrste in raztegljive nogavice, čvrste in močne vezalke, gumijasti trak ali lepilni trak in druga primerna sredstva. Pri uporabi vseh sredstev za vklepanje in vezanje velja osnovno načelo, da je potrebno, kolikor je le mogoče, spoštovati človekovo dostojanstvo.

13.4. PLINSKI RAZPRŠILEC

Ob upoštevanju določb 10. člena ZORed, ki določa uporabo »plinskega razpršilca« kot uporabo prisilnega sredstva, je potrebno poznati tudi določbe Zakona o policiji, ki v zvezi navedenega prisilnega sredstva določajo, da lahko plinski razpršilec policist uporabi, če ne more drugače obvladati upiranja osebe, ki ne izpolnjuje zakonitih ukazov, moti javni red, ali upiranja osebe, ki jo je treba prijeti, priversti ali ji odvzeti prostost, kot tudi, če mora odvrniti napad na osebe ali objekte, ki jih varuje, ali napad na sebe ali koga drugega.

Za redarja pa ZORed v 14. členu določa, da lahko plinski razpršilec uporabi samo v primeru, če drugače ne more od sebe ali koga drugega odvrniti istočasnega protipravnega napada.

Pravilnik o policijskih pooblastilih določa, da se za uporabo plinskega razpršilca šteje uporaba utekočinjenega plina ali drugega pršila, ki se ga uporabi tako, da se s pritiskom na sprožilec plinsko sredstvo ali pršilo sprosti. Pri tem je potrebno paziti, da je curek ali oblak plina usmerjen neposredno proti osebi, zoper katero se ga uporablja. Pred uporabo plinskega razpršilca mora redar osebo na ustrezen način opozoriti, če to okoliščine dopuščajo.

Način uporabe plinskega razpršilca je določen z navodili proizvajalca, ki poleg načina uporabe predpisuje tudi mere varnosti, nudenje prve pomoči in rok trajanja ter način razgradnje plinskega sredstva. Obstaja več vrst plinskih razpršilcev, zato se mora redar pred njihovo uporabo prepričati na kakšni osnovi deluje, saj je delovanje plinskega razpršilca na poprovi osnovi popolnoma drugačno od plinskega razpršilca, ki deluje na osnovi solzilnega plina (npr. CS). V nadaljevanju je predstavljena uporaba plinskega razpršilca, ki deluje na osnovi organske oljnate smole iz kajenske in drugih vrst pekoče paprike (t.i. pepper spray). Plinski razpršilec povzroča vnetje, solzenje, takojšnje otekanje oči in sluznice v dihalnih poteh. Zaradi navedenih učinkov bo kršilec oziroma storilec prisiljen opustiti napad, ki ga je pred tem izvajal. Po uporabi razpršilca oziroma takoj, ko okoliščine to dopuščajo, mora redar osebo odstraniti z nevarnega območja (prostora) in mu nuditi prvo pomoč. Učinke uporabe plinskega razpršilca se najučinkovitejše odpravi s sprejem za dekontaminacijo, če pa tega redar nima, pa je osebi potrebno sprati obraz in oči z hladno vodo. Učinek plinskega razpršilca preneha delovati po približno 30 minutah, v kolikor se oči spira z vodo. Oči se izpira izključno s čisto vodo.

13.5. OBVEŠČANJE O ZADRŽANJU IN UPORABI PRISILNIH SREDSTEV

O izvedbi pooblastila zadržanja osebe in uporabi prisilnih sredstev mora redar napisati poročilo in ga predložiti v pregled vodji MOR oziroma svojemu nadrejenemu ali osebi, ki jo ta pooblasti. Na podlagi izkušenj, ki jih ima policija pri pisanju tovrstnih poročil je smiselno, da poročilo redarja o zadržanju in uporabi fizične sile vsebuje predvsem naslednje:

- datum, čas in kraj uporabe prisilnega sredstva oziroma odreditve zadržanja,
- vrsto uporabljenega prisilnega sredstva,
- podatke o osebi proti kateri je bilo sredstvo uporabljeno,
- pooblastilo, ki ga je izvajal pred uporabo prisilnega sredstva oziroma zadržanja,
- vzrok in način uporabe prisilnega sredstva oziroma zadržanja,
- posledice uporabe prisilnega sredstva in
- druge okoliščine, ki so pomembne za oceno zakonitosti in strokovnosti uporabe prisilnega sredstva oziroma zadržanja.

V primeru, da je oseba zoper katero je redar uporabil prisilno sredstvo, v postopku telesno poškodovana, ji mora redar nuditi nujno pomoč in ji v najkrajšem možnem času zagotoviti ustrezno medicinsko pomoč. V primeru, da je osebi med postopkom povzročena telesna poškodba ali smrt, je vodja MOR dolžan takoj obvestiti župana Mestne občine Kranj in župana občine, na območju katerega je bilo uporabljeno prisilno sredstvo.

V obvestilu mora vodja MOR navesti podatke o osebi, razlogu, času in kraju zadržanja, uporabi prisilnega sredstva, vrsti uporabljenega prisilnega sredstva ter podatke o drugih okoliščinah in dejstvih, ki so pomembna za oceno zakonitosti in strokovnosti ravnanja redarja

MOR.

13.6. OCENJEVANJE UPORABE PRISILNIH SREDSTEV

Na podlagi poročila ocenjuje zakonitost in strokovnost ravnanja redarja vodja MOR. V primeru ugotovitve kršitve je dolžan sprožiti postopek za ugotavljanje odgovornosti. V primeru da je uporaba prisilnih sredstev imela za posledico telesno poškodbo ali smrt, ali je bilo prisilno sredstvo uporabljeno proti več kot trem osebam, oceno ravnanja redarja opravi komisija, ki jo imenuje župan MOK oziroma župan, na katerem območju je bila uporabljena sila. Župan mora imenovati neodvisno, največ petčlansko, komisijo za oceno zakonitosti in strokovnosti ravnanj MOR. V komisiji morajo biti direktor občinske uprave, vodja medobčinskega redarstva, predstavnik policije in predstavniki nevladnih organizacij, zainteresiranih za nadzor nad varstvom človekovih pravic in svoboščin.

Navedena komisija obravnava tudi pritožbe zoper delo MOR, lahko pa obravnava tudi druge primere uporabe prisilnih sredstev v postopkih MOR, kadar oceni, da je to potrebno. Komisija lahko k sodelovanju povabi tudi druge strokovnjake, če oceni, da je takšno sodelovanje potrebno in pomembno za odločitve v konkretnem primeru.

Postopek o oceni uporabe prisilnih sredstev redarjev ureja Poslovnik o delu komisije pri oceni uporabe prisilnih sredstev medobčinskih redarjev, ki je v prilogi (Priloga 9).

13.7. ODLOČANJE O PRITOŽBAH ZOPER POSTOPEK REDARJEV

Posameznik, ki meni, da so mu bile z dejanjem ali opustitvijo dejanja redarja na območju občine Trzič kršene njegove pravice ali svoboščine, se lahko v 30 dneh pritoži županu Občine Trzič. Glede na ZORed mora župan takšno pritožbo proučiti in o ugotovitvah in ukrepih v 30 dneh pisno obvestiti tistega, ki je podal pritožbo.

13.8. DISCIPLINSKA IN DRUGA ODGOVORNOST REDARJEV

Pri svojem delu so redarji dolžni ravnati zakonito, strokovno ter v skladu z ZORed ter drugimi predpisi, ki urejajo njihovo delovno področje ter njihove pravice in dolžnosti oziroma pooblastila. V primeru nezakonitega dela in nestrokovnega dela lahko redarja ob disciplinski odgovornosti doleti tudi odškodninska oziroma materialna odgovornost in kazenska odgovornost, katera se ugotavlja v skladu s predpisi, ki urejajo to področje.

O disciplinskih kršitvah oziroma o disciplinski odgovornosti redarjev pa se odloča v disciplinskem postopku v skladu z zakonom, ki ureja položaj javnih uslužbencev.

14. SISTEM DELA MEDOBČINSKEGA REDARSTVA

14.1. RAZPORED IN ODPRAVA NA DELO

Razporejanje delovnega časa (redno in dežurstvo) se odreja na podlagi razporeda dela (dnevne, tedenske, mesečne in trimesečne), ki ga pripravi vodja MIK in vodja MOR. S tem je deloma odpravljena fiksna omejitev delovnega časa praviloma na dopoldansko in popoldansko izmeno, saj se prilagaja dnevnim varnostnim problemom in tveganjem. Pri načrtovanju razporeda dela se upošteva vse dejavnike: na podlagi ocene ogroženosti in varnostnih tveganj, števila razpoložljivih redarjev, kraja in časa ukrepanja redarjev. Tak način je nujen zaradi kompatibilnosti s policijo pri načrtovanju mesečnih skupnih akcij, vsekakor pa tudi dobrodošel pri vsakodnevnem sodelovanju s policijo, ker pomeni povečanje možnosti ukrepanja policistov in redarjev na celotnem spektru morebitnih kršitev, ki jih zaznata, učinkovitejše medsebojno sodelovanje, kar pripomore k boljšemu pretoku informaciji o pomembnih varnostnih dogodkih in končno k večjemu ugledu redarstva in policije.

Redarji imajo pred nastopom službe odpravo na delo in sicer se na odpravi določi oziroma konkretizira naloge, ki jih mora posamezni redar opraviti določenega dne. Prav tako se za vsakega posameznega redarja določijo območja nadzora in se jih seznanijo s posebnostmi na teh območjih.

Redarji opravljajo delo tudi akcijsko in v obliki poostrenih nadzorih na določenih območjih. Izvajajo jih samostojno ali pa skupaj s policisti.

Že sedaj MOR opravlja delo v okoliših oz. rajonih. Na ta način se poskuša doseči čim večji nadzor nad problematiko varnosti v cestnem prometu – predvsem na področju mirujočega prometa na območjih, ki jih pokriva MOR.

Če upoštevamo dejstvo, da se je nepravilno parkiranje vozil premaknilo tudi na obrobja mestnega središča, je potreba po nadzoru izven mestnega jedra enako pomembna kot v samem središču, to pa prinaša potrebo po drugačnem pristopu izvajanja nadzora, saj se območja nadzora s tem širijo.

Glede na ta dejstva, bo potrebno tudi zaradi preventivnega dela na področju varnosti v cestnem prometu (mirujoči promet, meritve hitrosti vožnje) in preprečevanju kršitev s področja javnega reda in miru, s takšnim delom redarjev v posameznih okoliših – rajonih, nadaljevati.

14.2. VODENJE MEDOBČINSKEGA REDARSTVA

Vodenje, koordinacija in ostale naloge redarske službe se izvaja preko vodstva Medobčinskega redarstva.

Mesečno se usklajujejo obiski in naloge redarjev tudi z drugimi občinami, kjer opravljajo nadzor redarji. Delo redarjev se usmerja tudi preko mesečnih načrtov dela za skupni mesečni nadzor s policijo, ki so usklajeni s predstavniki policije. Z mesečnim načrtom dela se

usklajuje tudi nadzor prometa z radarjem ter v sodelovanju s področno občino in policijo določijo tudi kontrolna mesta za nadzor.

V zvezi z opravljenim delom redarjev v občini se na sedežu Medobčinskega inšpektorata Kranj vodi posebna evidenca.

V nočnem času in na območjih, kjer je ocena, da so ta območja varnostno problematična (primeri napadov na redarje, nesramno vedenje do redarjev, verbalne grožnje, vlečenje za rokav, zbijanje kape, odrivanje, preprečitev uradnega dejanja, udarec v redarjae, napad na uradno osebo, ipd.), se delo organizira tako, da je zagotovljena varnost redarjev. Vsi primeri napadov se evidentirajo in prijavijo na policiji ter se o njih pisno obvesti OT.

15. SODELOVANJE MEDOBČINSKEGA REDARSTVA S POLICIJSKO UPRAVO KRANJ IN POLICIJSKO POSTAJO TRŽIČ

MOR že po naravi dela ter glede na svoja pooblastila in obseg nalog sodeluje s Policijsko upravo Kranj, ki deluje na območju Mestne občine Kranj in na območju občin Cerklje na Gorenjskem, Naklo, Preddvor, Šenčur, Jezersko in Tržič ter Policijsko postajo Tržič. To sodelovanje je nujno potrebno tudi zaradi celovitega zagotavljanja varnosti na območju občine Tržič.

Prav zaradi tega je skrb za varnost in kakovost življenja ter dela občanov in skrb za dvig stopnje varnosti javnega prostora v občini tako pomembna, da je na področju zagotavljanja varnosti nujno potrebno usklajeno delovanje vseh varnostnih subjektov, ki v Občini Tržič skrbijo za javno varnost in javni red. V ta namen je priloga Občinskega programa varnosti Občine Tržič tudi osnutek Pisnega protokola o sodelovanju med PP Tržič in Občino Tržič (Priloga 10).

Sodelovanje s Policijsko postajo Tržič in sodelovanje s policisti na terenu je opredeljeno v 11. poglavju tega OPV OT, v katerem so naloge MOR opredeljene glede na vrsto in obseg nalog. Pri tem je sodelovanje s PP Tržič (policisti) opredeljeno zelo konkretno po posameznih vsebinskih področjih in sicer za:

- naloge na področju zagotavljanja varnosti cestnega prometa v naseljih,
- naloge na področju zagotavljanja varnosti na občinskih javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah,
- naloge zagotavljanja varnosti javnega premoženja ter zgradb in drugih objektov naravne in kulturne dediščine,
- naloge vzdrževanja javnega reda in miru,
- naloge na področju preprečevanja kaznivih dejanj in drugih kaznivih ravnanj,
- naloge na področju varstva okolja in
- za druge naloge MOR.

Pri tem je v navedenem poglavju sodelovanje opredeljeno tudi prostorsko (v naseljih, javnih poteh, zgradbah in objektih naravne in kulturne dediščine ...) in časovno (prazniki, vnaprej načrtovane velike prireditve, ob načrtovanih akcijah s policijo ...). Časovno in prostorsko

sodelovanje pa se planira tudi sprotno, glede na varnostne potrebe, izhajajoče iz konkretnih varnostnih razmer.

16. SODELOVANJE MEDOBČINSKEGA REDARSTVA Z OBČINSKIMI REDARSTVI IN OBČINSKIMI REDARJI SOSEDNIJH OBČIN

ZORed in drugi predpisi, ki redarstvom ter redarjem določajo pravice in dolžnosti oziroma pooblastila ter jim nalagajo določene obveznosti temeljijo na predpostavki, da je zagotavljanje javne varnosti in javnega reda na območju občine, ne le skrb redarstva in drugih organov in služb občine, temveč tudi države s svojimi organi in službami.

Prav zaradi tega je zakon zelo jasen glede razmejevanja pristojnosti med redarstvi in drugimi državnimi in lokalnimi organi ter službami, ki v okviru svojih pristojnosti izvajajo varnostne naloge. Zato so tudi v Občinskem programu varnosti OT zajeti določeni dogovori o sodelovanju med navedenimi organi.

Zelo pomembno pa je sodelovanje MOR z občinskimi redarstvi in občinskimi redarji sosednjih občin, ki je opredeljeno v osnutku Pisnega protokola o sodelovanju medobčinskega redarstva Kranj s sosednjimi redarskimi službami (Priloga 5). To sodelovanje je izredno pomembno pri zagotavljanju javne varnosti in javnega reda, saj ogrožanje varnosti ljudi in premoženja, varnosti cestnega prometa, varnosti javnega reda in miru ter varnosti drugih vrednot, ne pozna državnih meja, kaj šele občinskih meja. Zato je zelo pomembno, da sosednje občine in Občina Tržič samostojno in preko MOR vzpostavijo takšno sodelovanje med občinami in redarstvi, ki zagotavljajo uspešno zoperstavljanje vsem oblikam ogrožanja javne varnosti in javnega reda na tem širšem območju in na mejnih območjih občin. To sodelovanje mora temeljiti predvsem na:

- medsebojnem obveščanju o vseh varnostno zanimivih informacijah, ki so iz varnostnega vidika pomembne za posamezne občine,
- medsebojni izmenjavi podatkov, ki so pomembni za javno varnost in javni red v posamezni občini,
- medsebojnih delovnih srečanjih in sestankih, kjer se lahko oblikuje skupna varnostna politika pri zagotavljanju varnosti na mejnih območjih in področjih, ki so skupnega pomena,
- skupnih varnostnih akcijah, intervencijah in medsebojnem sodelovanju pri obravnavi konkretnih varnostnih problemov in
- drugih oblikah sodelovanja in konkretnem operativnem delu.

17. POVEZANOST MEDOBČINSKEGA REDARSTVA Z OPERATIVNO KOMUNIKACIJSKIM CENTROM, POLICIJSKO POSTAJO TRŽIČ IN Z REGIJSKIM CENTROM ZA OBVEŠČANJE

V skladu z Zakonom o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami sta pristojna organa Občine Tržič, na področju zaščite, reševanja in pomoči, župan OT in poveljnik civilne zaščite OT.

Veljavni način obveščanja organov OT ob naravnih in drugih nesrečah je tak, da mora tisti, ki obvešča Regijski center za obveščanje, Operativno komunikacijski center, Policijsko postajo Tržič in druge, ravnati v skladu z veljavnim Navodilom o uporabi dokumentov za izvajanje opazovanja, obveščanja, aktiviranja in alarmiranja v Občini Tržič ter ostalimi dokumenti, ki se nahajajo v Regijskem centru za obveščanje in urejajo postopke obveščanja ob naravnih in drugih nesrečah.

Župana Občine Tržič ali Poveljnika štaba CZ Občine Tržič, je praviloma potrebno obvestiti o vseh požarih in drugih nesrečah, pri katerih:

- je potrebno posredovanje treh ali več enot javnih gasilskih služb,
- je ali bi utegnil biti potreben umik ljudi iz objekta,
- je prišlo do poškodbe pripadnika katerekoli reševalne službe,
- je potrebna evakuacija in namestitvev ljudi,
- je potrebno zagotavljati osnovne življenjske pogoje,
- je potrebno alarmiranje ogroženih ljudi ali je to bilo izvedeno,
- je požar v javnih objektih (vzgoja, izobraževanje, zdravstvo, uprava, objekti z velikim številom ljudi) in
- v drugih primerih pa, če tako oceni Republiški center za obveščanje ali Gasilsko društvo.

Način neposrednega obveščanja MOR ob naravnih in drugih nesrečah je določen z veljavnim Navodilom o uporabi dokumentov za izvajanje opazovanja, obveščanja, aktiviranja in alarmiranja v Občini Tržič ter ostalimi dokumenti, ki se nahajajo v Regijskem centru za obveščanje in urejajo postopke obveščanja ob naravnih in drugih nesrečah.

18. SODELOVANJE MEDOBČINSKEGA REDARSTVA V OBČINSKEM SISTEMU ZAŠČITE IN REŠEVANJA

Osnovno načelo sodelovanja vseh javnih uslužbencev občinske uprave OT v sistemu zaščite in reševanja je, da le ti opravljajo svoje naloge v skladu z aktom o organizaciji in sistemizaciji občinske uprave OT. MOR, kot del organa skupne občinske uprave, mora v primeru naravnih in drugih nesreč skrbeti za javno varnost in javni red in sicer:

- vzpostavljati javni red in mir,
- zagotavljati varen in neoviran cestni promet,
- zagotoviti varovanje javnega premoženja in
- sodelovati pri zbiranju informacij o posledicah oziroma vzpostavljanju ocene posledic nesreče, takoj po nesreči.

Izdelan je osnutek Navodila za ukrepanje redarjev MOR ob izrednih dogodkih (Priloga 6) ter osnutek Protokola o sodelovanju MOR v občinskem sistemu za zaščito in reševanje (Priloga 7).

19. NAČINI SODELOVANJA REDARJEV MEDOBČINSKEGA REDARSTVA IN ZASEBNIH VARNOSTNIKOV ZASEBNO VARNOSTNIH SLUŽB

Zasebno varovanje je varovanje ljudi in premoženja, ki ga ne zagotavlja država in ga kot pridobitno gospodarsko dejavnost opravljajo gospodarske družbe in samostojni podjetniki posamezniki oziroma zasebno varnostne službe, ki so registrirane za opravljanje dejavnosti zasebnega varovanja v skladu z Zakonom o zasebnem varovanju in zakonom, ki ureja gospodarske družbe.

Zasebno varovanje kot dejavnost se lahko opravlja v naslednjih oblikah:

- varovanje oseb,
- varovanje ljudi in premoženja,
- prevoz in varovanje gotovine ter drugih vrednostnih pošiljk,
- varovanje javnih zbiranj,
- upravljanje z varnostno-nadzornim centrom,
- načrtovanje varnostnih sistemov in
- izvajanje sistemov tehničnega varovanja.

Zgoraj naštetih dejavnosti, ki so določene glede na osnovne storitve v dejavnosti zasebnega varovanja in so primerljive s tujimi zakonodajami, dejansko predstavljajo temeljne oblike zasebnega varovanja v Republiki Sloveniji.

Zaradi narave svojega dela, predvsem interventnih patrulj varnostnikov (prisotnost v okolju, kjer prihaja do deviantnih pojavov v dnevnem in nočnem času ter ob dela prostih dneh, hitra mobilnost, kvalitetna in stalna komunikacijska povezanost s svojim varnostno nadzornim centrom, strokovna usposobljenost in sposobnost zaznavanja dogodkov, uporaba sile itd.), lahko varnostniki tudi veliko prispevajo k večji varnosti v Občini Trzič. Ne da lahko, varnostniki tudi v resnici s svojo prisotnostjo ob varovanju pomembnih objektov, zgradb, gospodarskih družb in drugih organov in organizacij, pomembno prispevajo k večji varnosti v Občini Trzič. Ne nazadnje pa zasebno varnostne službe varujejo tudi pomembne objekte Občine Trzič in objekte, ki so v upravljanju Občine Trzič.

Seveda pa poteka sodelovanje tudi na klasični način tako, da zasebni varnostniki o zaznavah ogrožanj javne varnosti in javnega reda na območju Občine Trzič, pravočasno obveščajo MOR, po potrebi pa tudi policijo. Obveščanje o kršitvah oziroma o sumih kršitev pa se bo največkrat nanašalo na kršitve, ki so v pristojnosti redarjev.

Seveda pa lahko zasebni varnostniki ukrepajo tudi samostojno izven njihovega varovanega območja v smislu »državlanske aretacija« - odvzem prostosti pri zalotitvi oseb pri storitvi hujših kaznivih dejanj za katere se storilec preganja po uradni dolžnosti - 160. člen Zakona o kazenskem postopku.

Med MOR in zasebno varnostnimi službami, ki delujejo na območju Občine Trzič se sklene pisni dogovor o medsebojnem sodelovanju in neposrednem operativnem sodelovanju med občinskimi redarji in varnostniki zasebnih varnostnih služb, katerega osnutek je priloga OPV OT (Priloga 8).

20. STROKOVNA POMOČ MINISTRSTVA ZA NOTRANJE ZADEVE

Strokovno pomoč pri pripravi in izvajanju občinskega programa varnosti daje v skladu z 8. členom Zakona o občinskem redarstvu Ministrstvo za notranje zadeve.

Strokovno pomoč pri pripravi in izvajanju občinskega programa varnosti, tudi za OPV Občine Tržič, daje Ministrstvo za notranje zadeve na naslednjih segmentih priprave in izvajanja OPV:

- usmerjanje pri pripravi ocen varnostnih razmer oziroma ocen ogroženosti in varnostnih tveganj ter oblikovanja varnostnih potreb Občine Tržič.
- usklajevanje občinskih odlokov z novim zakonom,
- uporaba prisilnih sredstev,
- sodelovanje med občinskimi redarji in policisti,
- sodelovanje med občinskimi redarji in varnostniki,
- strokovna pomoč pri organiziranju usposabljanja občinskih redarjev,
- vključevanje v predavanja in vaje v okviru programa usposabljanja vodij občinskih redarstev in občinskih redarjev,
- opozarjanje na napake in pomanjkljivosti,
- načini nadziranja občinskega redarstva.

Navedena strokovna pomoč se lahko izvede v obliki strokovnih predavanj ter odgovorov na ustna vprašanja in v obliki strokovnih pregledov občinskih programov varnosti.

Ob tem ZORed v 7. členu določa tudi uskladitev občinskih programov s predpisi, programskimi dokumenti Ministrstva za notranje zadeve in policije na področju javne varnosti ter s potrebami varnosti v občini. V drugem odstavku istega člena pa je določeno, da za uskladitev občinskih programov ter za zagotovitev rednega medsebojnega sodelovanja občinskega redarstva in policije, skrbijo župan in vodja organizacijske enote policije, pristojne za območje občine. To pomeni, da sta v Občini Tržič za to področje dejavnosti pristojna župan in komandir Policijske postaje Tržič.

V operativnem smislu pa to pomeni, da morata pri zagotavljanju javne varnosti in javnega reda v Občini Tržič sodelovati MOR in PP Tržič. Zato mora biti med obema organoma vzpostavljena ustrezna komunikacija. Tako mora komunikacija potekati na:

lokalnem nivoju:

- komunikacija znotraj MOR,
 - komunikacija med MOR in občinskimi organi in službami,
 - komunikacija med MOR in sosednjimi ter drugimi redarstvi,
 - komunikacija med MOR in Policijsko postajo Tržič,
 - komunikacija med MOR in inšpekcijami,
 - komunikacija med MOR in zasebno varnostnimi službami in
 - komunikacija med MOR in ostalimi službami (zaščita in reševanje, gasilske službe ...)
- in

državnem nivoju:

- komunikacija med MOR in ministrstvi (Ministrstvo za notranje zadeve, Služba Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalni razvoj, Ministrstvo za promet).

Sodelovanje in komunikacija pomenita predvsem to, da MOR pri opravljanju svojega dela z naštetimi službami izmenjuje strokovna mnenja, stališča, predlaga izvedbo skupnih akcij na terenu, se odziva na pobude za izvedbo akcij, analizira skupno varnostno problematiko in drugo problematiko ter podobno.

21. ADMINISTRACIJA IN VODENJE EVIDENC

V MOR administracija in pooblaščené uradne osebe vodijo evidence, ki jih predpisuje zakonodaja. Evidence se vodijo v elektronski obliki v informacijskem sistemu MOR in sicer:

- evidence po Zakonu o občinskem redarstvu (po sprejemu OPV) in
- evidence po Zakonu o prekrških (vpisniki).

22. INFORMACIJSKI SISTEM MEDOBČINSKEGA REDARSTVA

MOR uporablja pri svojem delovanju dva povezana informacijska sistema in sicer:

- za shranjevanje in obdelavo podatkov o prekrških,
- za zajem podatkov o prekrških na terenu,

Oba sistema sta usklajena s trenutno veljavno zakonodajo s področja prekrškov, kot tudi z zakonodajo s področja varovanja osebnih podatkov.

Informacijski sistem za shranjevanje in obdelavo podatkov o prekrških z računalniško aplikacijo »Prekrškovni organ«, podjetja INPORES d.o.o. je namenjena obdelavi prekrškov. Deluje v omrežju MOK, dostopi so urejeni s pravicami uporabnika, določenimi na podlagi vstopnega imena, zato ločimo več vrst uporabnikov, glede na naravo njihovega dela. Uporabniki vseh nivojev (razen uporabnik – nadzornik nad finančnim delom) morajo biti pooblaščené osebe z zakonsko podlago do pravice vpogleda v osebne podatke kršiteljev. Vse spremembe podatkov in vpogledi vanje se beležijo.

MOR uporablja informacijski sistem Mestne občine Kranj, ki skrbi, da so podatki vodeni in hranjeni skladno z zakonodajo, ki se nanaša na vodenje prekrškovnih evidenc in varstva osebnih podatkov.

Najbolj obsežna logistična podpora je namenjena obdelavi podatkov v zvezi z vodenjem prekrškovnih postopkov. Glede na to, da je prekrškovni postopek kompleksen in sestavljen iz različnih vej obdelave, izhaja MOR pri posodabljanju dela iz nekaterih temeljnih izhodišč in usmeritev Občinske uprave Mestne občine Kranj ter Občine Tržič in sicer:

- povečati strokovnost dela,
- zagotoviti takšno tehnologijo, ki bo ne glede na količino podatkov, časovno sposobna njihove obdelave (pri tem se je upoštevalo predvsem zakonite roke),
- zmanjšati število administrativnih delavcev za obdelavo podatkov in zmanjšati čas administrativnega dela občinskega redarja,
- zmanjšati število napak v procesu dela in

- znižati stroške pri obdelavi podatkov, zlasti pa pri vodenju prekrškovnih postopkov.

Za izvedbo zastavljenih temeljnih izhodišč in usmeritev Občine Tržič je potrebno nenehno spremljati, razvijati in posodabljeni informacijske in druge programe za kvalitetno in učinkovito delo redarske službe, seveda v skladu z razvojem informacijskih in drugih tehnologij v svetu.

23. INTERNO NADZORSTVO NAD IZVRŠEVANJEM NALOG MEDOBČINSKEGA REDARSTVA

Vodja MOR je odgovoren za delo MOR vodji Medobčinskemu inšpektoratu in županom občin ustanoviteljev Medobčinskega redarstva. Poleg vodje MOR notranji nadzor nad delom redarjev na terenu opravljajo še njegovi podrejeni.

Notranja revizija lahko po pooblastilu župana izvaja nadzorstvo nad poslovanjem in delom MOR in izdela poročilo o morebitnih nepravilnostih in tveganjih, ki jih mora vodja odpraviti v določenem roku z izdelavo odzivnega poročila. V ZORed so določene tudi neposredne pristojnosti župana pri oceni zakonitosti in strokovnosti ravnanja MOR, kakor tudi pri obravnavanju pritožbe nad delom redarja, ko posameznik meni, da so mu bile z dejanjem ali opustitvijo dejanja redarja kršene njegove pravice ali svoboščine.

24. INŠPEKCIJSKO IN DRUGO UPRAVNO – STROKOVNO NADZORSTVO NAD DELOM MEDOBČINSKEGA REDARSTVA

Inšpekcijsko nadzorstvo nad zakonitostjo dela občinskih organov, občinskih uprav in občinskih redarstev pri izvrševanju Zakona o občinskem redarstvu upravlja Ministrstvo za notranje zadeve (prvi odstavek 30. člena). Navedeno nadzorstvo, glede na 2. člen Zakona o občinskem redarstvu, opravlja Ministrstvo za notranje zadeve tudi nad mestnim redarstvom in medobčinskim redarstvom. To pomeni, da pod ta nadzor sodi tudi MOR.

Glede nadzorstva nad zakonitostjo izvrševanja posameznih pooblastil občinskega redarstva oziroma občinskih redarjev (opozorilo, varnostni pregled, zaseg predmetov in za uporabo prisilnih sredstev) je pristojen organ, ki ga določa zakon, s katerim so navedena pooblastila določena. To določa drugi odstavek 30. člena Zakona o občinskem redarstvu. Za navedena pooblastila in uporabo prisilnih sredstev pa Zakon o občinskem redarstvu v drugem odstavku 10. člena določa, da se za uporabo teh sredstev in pooblastil uporabljajo določbe Zakona o policiji in podzakonski predpisi, ki urejajo načela in način uporabe istovrstnih pooblastil policistov. Tako je za nadzorstvo nad zakonitostjo izvrševanja navedenih pooblastil (opozorilo, varnostni pregled in zaseg predmetov) in za uporabo prisilnih sredstev MOR in njihovih redarjev pristojna policija (Ministrstvo za notranje zadeve) v okviru svojih pristojnosti.

Nadzorstvo nad zakonitostjo v zvezi s prekrški, ki so določeni v ZORed pa je pristojna inšpekcija za notranje zadeve (Inšpektorat Republike Slovenije za notranje zadeve).

ZORed v 31. členu določa, da je za nadzorstvo nad izvrševanjem nalog občinskega redarstva, določenih z občinskimi predpisi, pristojen župan. Enako seveda velja za župane ustanovitelje MOR, ki so pristojni za nadzor nad izvrševanjem nalog MOR.

25. ZAKLJUČEK

Občinski program varnosti OT ima glede na določbe Zakona o občinskem redarstvu značaj dokumenta trajne narave. To pomeni, da upošteva potrebo po trajnosti, zato ga je treba dosledno izvajati od dneva njegovega sprejema. Organi OT (Župan in Občinski svet) najmanj enkrat letno ocenijo izvajanje OPV OT na podlagi poročil MOR in PP Tržič. Ocenjevanje izvajanja OPV OT omogoča ovrednotenje vsebinskih, operativnih, organizacijskih, finančnih in drugih ukrepov za zagotavljanje javne varnosti in javnega reda v OT.

Ocenjevanje OPV OT poteka tako, da se dosledno preverja izpolnjevanje ukrepov, ki so opredeljeni za doseg konkretnega cilja, ki je opredeljen v OPV OT. Takšen način ocenjevanja pa se zagotovi z izdelavo obdobjnih poročil o delu MOR na območju OT.

OPV OT se glede na novo nastale varnostne razmere v Občini Tržič sprotno dopolnjuje in spreminja. To pomeni, da odgovorna oseba v primeru spremenjenih varnostnih razmer v OT, ustrezno spremeni in dopolni oceno varnostnih razmer, nato pa še OPV OT, če je to potrebno. Ustrezna in temeljita ocena varnostnih razmer je podlaga za opredelitev obsega in vrste nalog MOR.

Št. zadeve: 032-0004/2010

Datum: 16.3.2011

Mag. Borut Sajovic,
Župan Občine Tržič

Priloga 1 – OCENA OGROŽENOSTI ZARADI NARAVNIH IN DRUGIH NESREČ V OBČINI TRŽIČ

Na podlagi 98. člena Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS številka: 64/94 in številka: 51/06) ter Navodilom o pripravi ocen ogroženosti (Uradni list RS, številka: 39/95) smo izdelali oceno ogroženosti zaradi naravnih in drugih nesreč v občini Tržič v sestavi, ki jo je imenoval župan in sicer:

- Samo Bečan, vodja projekta
- Drago Zadnikar, poveljnik OŠCZ Tržič, član skupine
- Vinko Brezar, član OŠCZ občine Tržič, član skupine
- Željko Babič, član skupine
- Jani Žlindra, poveljnik GZ Tržič, član skupine

Župan
mag. Borut SAJOVIC

Tržič, 29.1. 2009
Številka: 842-0001/2008-10

KAZALO VSEBINE

VSEBINA.....	Stran
1. Uvod	3
2. Osnovne značilnosti občine	4
3. Ogroženost	9
3.1 Potres	9
3.2 Poplava.....	13
3.3 Požar	16
3.4 Nesreča z nevarno snovjo.....	23
3.5 Nesreča v gorah in težko dostopnih terenih.....	24
3.6 Zemeljski plaz.....	25
4. Cilji in naloge	26
5. Pristojnosti	27
6. Sile za zaščito reševanje in pomoč.....	28
7. Upravljanje in vodenje	29
8. Sistem opazovanja obveščanja in alarmiranja.....	30
9. Izvajanje sprememb	31
10. Zaključek	32
Pravne podlage.....	33
Uporabljena literatura.....	33

1. Uvod

Ocena ogroženosti je kakovostna in količinska analiza naravnih ter drugih danosti za nastanek naravnih in drugih nesreč. Na podlagi te ocene se izdelajo načrti zaščite in reševanja pred naravnimi in drugimi nesrečami ter poda predlog preventivnih ukrepov za zaščito reševanje in pomoč.

Ocena ogroženosti je izdelana na zahtevo župana Občine Tržič in velja od dneva podpisa.

2. Osnovne značilnosti občine

Območje občine Tržič v geografskem smislu pripada vzhodnim Karavankam, Kamniško - Savinjskim Alpam in majhen del celo Ljubljanski kotlini. Na severnem delu meji z Avstrijo z naravno mejo Karavank v dolžini 21 km. Na zahodnem delu meji na občino Radovljica, na južnem na občino Naklo, na vzhodnem na občino Preddvor in na severozahodnem na občino Jesenice. Površina občine znaša 155.5 km².

Pretežni del občine je razgibana srednje gorska pokrajina. Omejena je z dokaj visokimi gorskimi hribi Kriške gore, Storžiča, Konjščice, Dobrče in Košute. V te gorske masive se zajedajo tri glavne doline v obliki pahljače: Lomska dolina, dolina Bistrice in Podljubeljska dolina.

Vsi trije potoki Lomščica, Tržiška Bistrica in Mošenik se pri Tržiču združijo v Tržiško Bistrico. Imajo sorazmerno dosti pritokov iz vseh strani, saj tečejo po ozemlju, ki je deloma neprepustno ali popolnoma neprepustno. Vode je v vseh letnih časih dovolj in nikoli ne usahnejo.

Celotno srednje gorsko področje občine Tržič je skoraj v celoti poraslo z gozdom razen dolin, pašnikov in planin (107.1 km²). Ravninski svet je nekoliko bolj skrčen predvsem v smeri proti Naklem kjer so največje strnjene kmetijske površine.

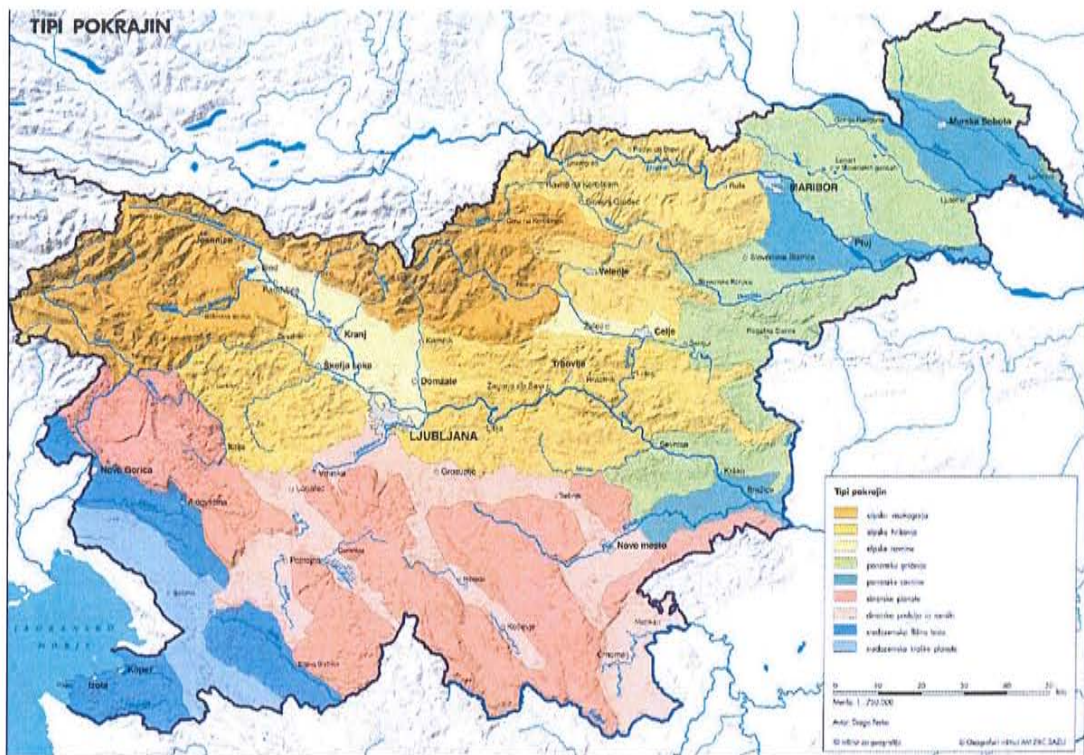
Glede na opisane temeljne značilnosti območja in lege občine je podnebje celinskega značaja in je velik vpliv visokogorske klime. Zaradi geografske razgibanosti prihaja do velikih razlik v temperaturah januarско povprečje do -3.5 C° poleti do 19,5 C° ter količini in razporeditvi padavin.

Reliefna razgibanost, značilnost vodotokov in klime v novjšem času pa tudi človekovi posegi v prostor vplivajo na to, da se pojavljajo številni pojavi erozije (zemeljski plazovi,...)

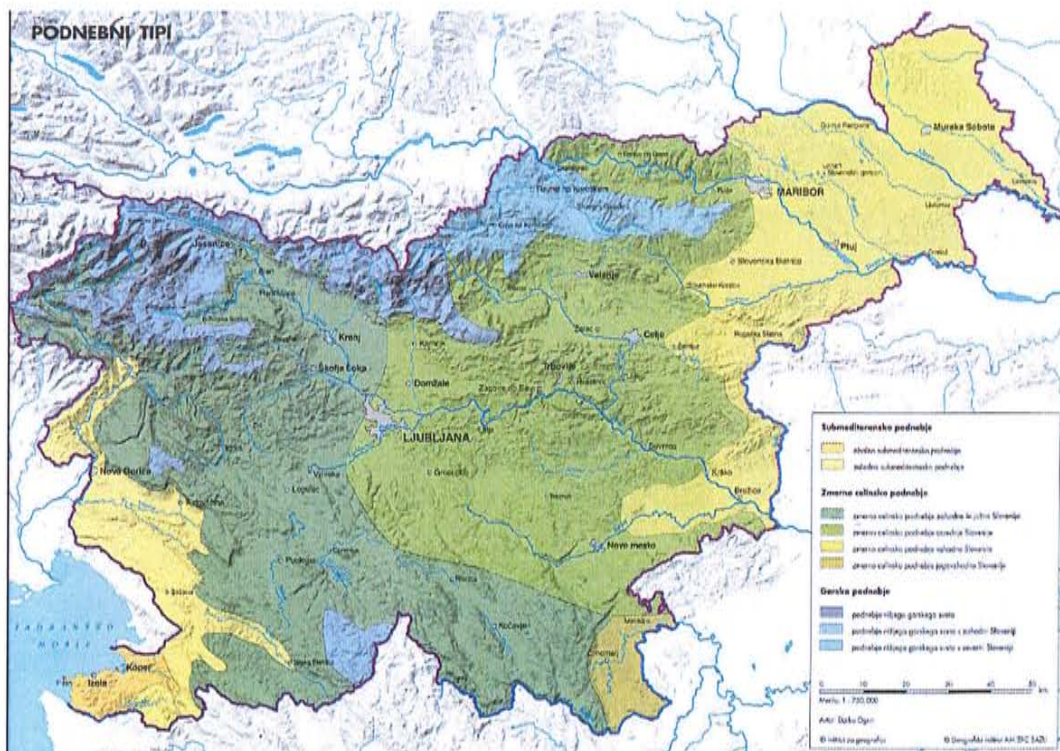
Občina ima 13 krajevnih skupnosti in sicer: Bistrica pri Tržiču, Brezje pri Tržiču, Jelendol, Kovor, Križe, Leše, Lom pod Storžičem, Podljubelj, Pristava, Ravne, Sebenje, Senično, Tržič – mesto. Občina ima 23 naselji.

Slika1: Občina Tržič

Slika 3: Podnebni tipi v RS

Slika 4: Gostota poseljenosti v občini Tržič

3. Ogroženost

Na Območju občine Tržič so naslednje možnosti za naravne in druge nesreče:

- potres
- poplava
- požar v naravi
- zemeljski plaz
- nesreča z nevarno snovjo

3.1. Potres

V občini Tržič je 35% starih zgradb, ki so bile zgrajene pred letom 1940. Novejših ali obnovljenih objektov je 65%.

Protipotresni predpisi so se začeli dosledno izvajati po letu 1963.

Tržiška občina leži na območju 9. stopnje nevarnosti po MCS lestvici.

V centralni del starega mestnega jedra je otežen dostop z reševalnimi vozili. V posameznih primerih je celo nemogoče, če upoštevamo možnost delnega zasutja. Na območju občine, kjer prevladajo individualne hiše in blokovska naselja je dostop z reševalnimi vozili zadovoljiv.

Glede na inteziteto potresa v Trziču in okolici predvidevamo naslednje posledice:

ZGRADBE PO STAROSTIH	STOPNJA POŠKODOVANOSTI V %				
	neznatno	malo	srednje	močno	porušeno
v letih					
nad100	0	0	25	38	37
50 - 100	0	18	29	37	16
30 - 50	0	23	35	28	14
do 30	12	26	55	12	4

Možnost vzroka nesreče so v veliki meri pogojeni z vplivom potresnih sunkov na lokaciji »Savske prelomnice«. Verjetnost ponavljanja nesreče temelji na osnovi analiz 1000 letnih povratnih udarov.

Večja stanovanjska naselja v občini Trzič so: Bistrica pri Trziču in Ravne, kjer prevladuje blokovska stanovanjska gradnja.

Ocenjujemo, da bi v primeru potresa 9. stopnje MCS prišlo do rušenja objektov in infrastrukture, ter do večjih požarov. Posledično računamo tudi na cca 8000 m³ ruševin in na cca 1000 poškodovanih in 55 mrtvih ljudi.

PROCENTUALNO ŠTEVILO ZASUTIH GLEDE NA SKUPNO ŠTEVILO PREBIVALCEV IN TRENUTNIH OBISKOVALCEV:

SKUPNO ŠTEVILO PREBIVALCEV IN OBISKOVALCEV	Z A S U T I					
	plitvo		srednje globoko		globoko	
	ljudje	%	ljudje	%	ljudje	%
18300	549	3	549	3	732	4

PROCENTUALNO ŠTEVILO MRTVIH IN RANJENIH NA SKUPNO ŠTEVILO PREBIVALCEV IN TRENUTNIH OBISKOVALCEV:

SKUPNO ŠTEVILO PREBIVALCEV IN OBISKOVALCEV	ranjeni		mrtvi	
	ljudje	%	ljudje	%
	18300	915	5	55

Število zasutih, ranjenih in mrtvih živali je predvidoma zanemarljivo.

Poleg omenjenih posledic računamo tudi na poškodovanje ali uničenje osebne imovine prebivalcev, družbene imovine (objekti in oprema podjetij v starem mestnem jedru) ter kulturne dediščine (muzejski in sakralni objekti).

Verjetne posledice nesreče:

- Poškodba infrastrukture oziroma komunalnih objektov in naprav, predvsem v starem mestnem jedru Trziča;
- Požar.

Največjo požarno obremenitev predstavljajo največja podjetja v občini: PEKO, CABLEKS in TOKOS. Od stanovanjskih poslovnih delov občine predstavljata največjo požarno obremenitev KS Tržič – mesto, KS Bistrica in KS Ravne zaradi strnjene blokvske gradnje, kjer je na razmeroma majhni površini skoncentrirano veliko število prebivalcev.

- Pomanjkanje pitne vode (oskrba se zagotovi z dovozom s cisternami);
- Evakuacija prebivalstva iz področja občine, kjer so objekti labilni;
- Začasna nastanitev in oskrba evakuiranih (za cca 1800 prebivalcev).

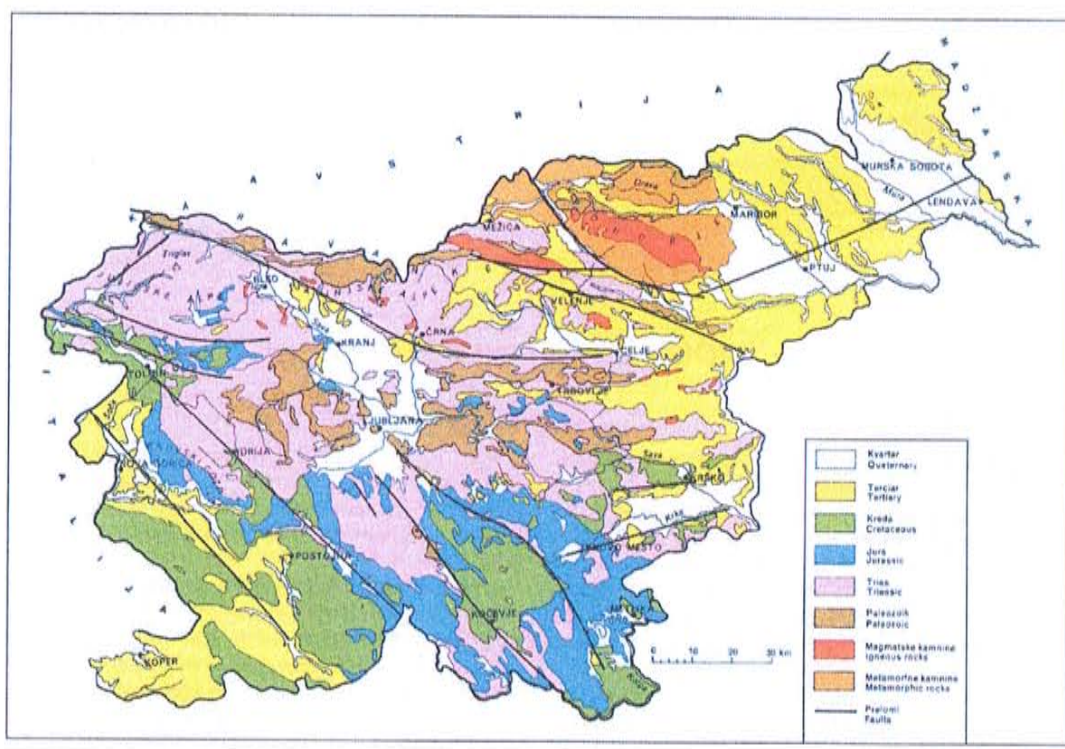
Verjetnost verižne nesreče:

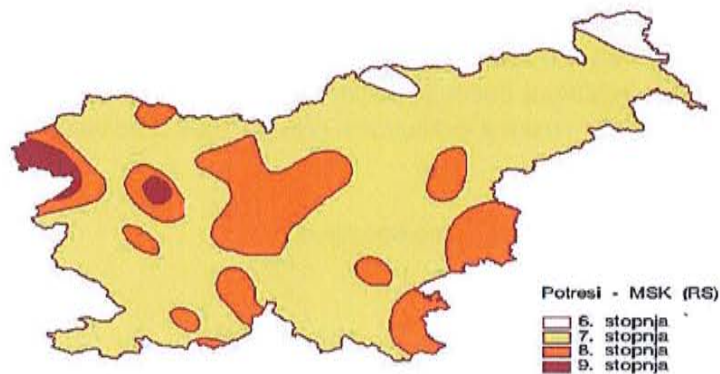
- Proženje plazov na področjih, ki so občutljiva;
- Izguba vodnih virov.

Obravnavano nesrečo je zelo težko predvideti – skoraj nemogoče.

Za odpravo posledic nesreče je v občini s pogodbo zadolženo Komunalno podjetje Tržič in TGM Dobre Anton s.p. Ravne 6. V reševanje se vključuje tudi 9 prostovoljnih gasilskih društev, gorska reševalna služba Tržič, Zdravstveni dom Tržič in Kinološko društvo Storžič.

Vse navedene lastne sile ne zadostujejo, zato je potrebna dodatna pomoč zunanjih reševalnih sil.

Slika 6: Potresna ogroženost v RS

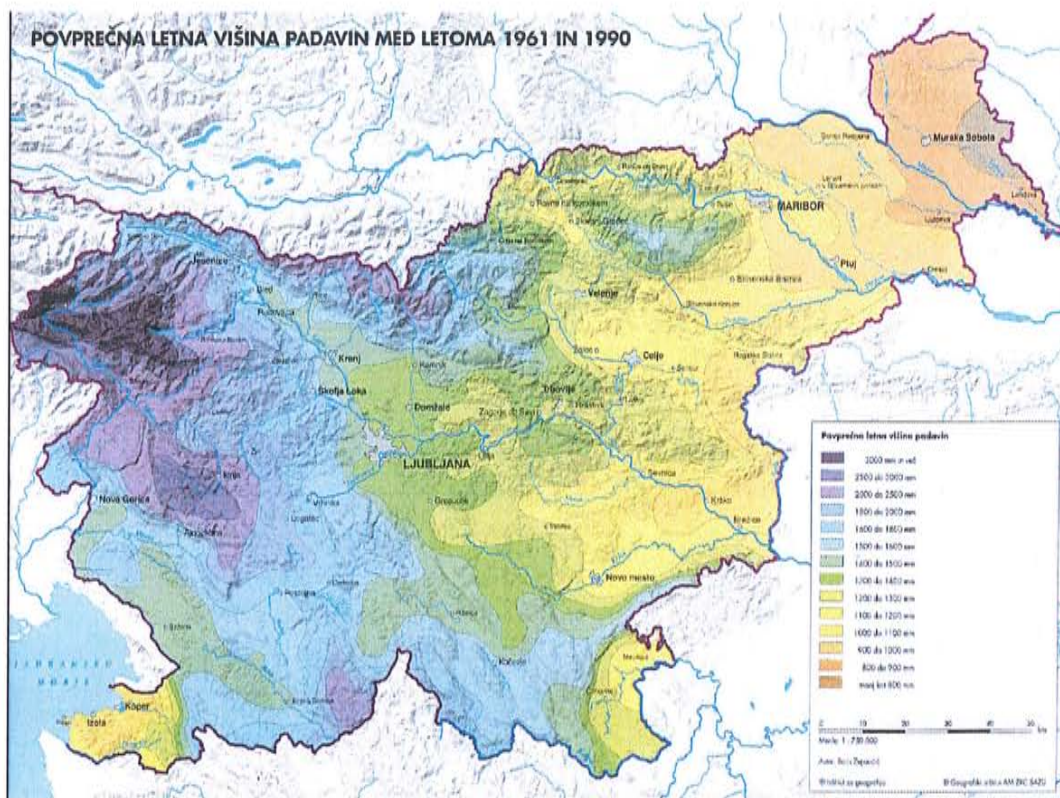
3.2. Poplava

Občino Tržič ogrožajo poplave v jesenskem, spomladanskem in poletnem času. V jesenskem času zaradi dolgotrajnih padavin, spomladanskem v kombinaciji povečanih padavin in taljenja snega. Najbolj pa so nevarna poletna neurja, ker v kratkem času pade velika količina padavin. Znatno se poveča količina vode v potoku Mošenik in reki Tržiška Bistrica. Omenjena vodotoka sta hudourniškega značaja, zato ponekod lahko prestopita bregove.

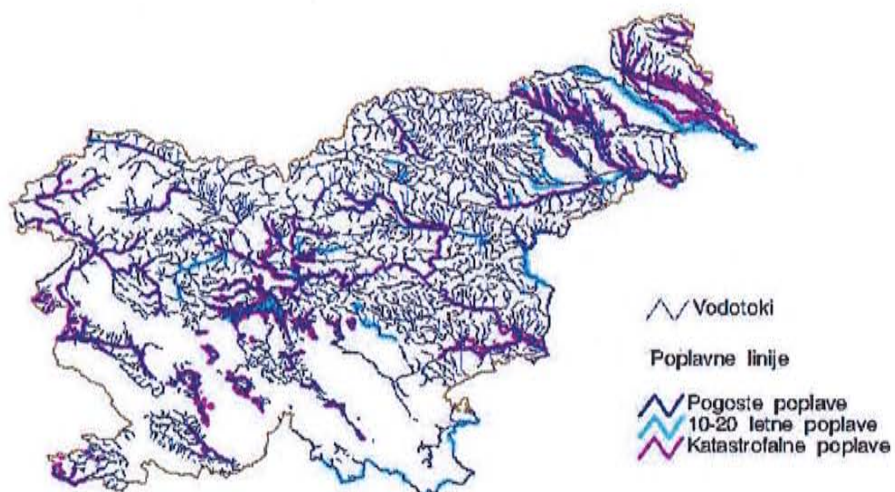
Na področju občine Tržič so naslednja povodja rek in potokov:

- Tržiška Bistrica
- Mošenik
- Cikavec
- Beli potok
- Draga
- Lešanščica
- Blajšnica
- Lomščica

Vsi vodotoki so hudourniškega značaja.

Slika 7: Povprečna letna višina padavin

Slika 8: Poplavna ogroženost v RS

3.3 Požar

Občina Tržič je **srednje požarno ogrožena (ocena3)**. Za varstvo pred požari so kot javna služba organizirana PGD in delujejo na svojih operativnih področjih (priloga 2). V tabeli 1 in 2. je prikazana stopnja požarne ogroženosti po posameznih naseljih in krajevnih skupnostih.

Tabela 1: Ocena požarne ogroženosti po naseljih

NASELJE	KRAJEVNA SKUPNOST	STOPNJA
Bistrica	Bistrica pri Tržiču	4
Brdo	Kovor	2
Breg	Sebenje	3
Brezje	Brezje pri Tržiču	2
Čadovlje	Jelendol	2
Dolina	Jelendol	2
Gozd	Križe	2
Grahovše	Lom pod Storžičem	2
Hudi graben	Brezje pri Tržiču	2
Hudo	Kovor	2
Hušica	Brezje pri Tržiču	2
Jelendol	Jelendol	2
Kovor	Kovor	2
Križe	Križe	3
Leše	Leše	2
Loka	Bistrica pri Tržiču	2
Lom	Lom pod Storžičem	2
Novake	Senično	2
Paloviče	Leše	2
Podljubelj	Podljubelj	3
Popovo	Leše	2
Potarje	Lom pod Storžičem	2
Pristava	Pristava	3
Ročevnica	Bistrica pri Tržiču	2
Retnje	Križe	2
Sebenje	Sebenje	2
Senično	Senično	2
Slap	Tržič - mesto	2
Spodnje Vetrno	Senično	2
Tržič	Tržič - mesto	4
Vadiče	Leše	2
Visočje	Leše	2
Zgornje vetrno	Senično	2
Zvirče	Kovor	2
Žiganja vas	Sebenje	2